

Hicksville NY

BODY IN MOTION

PHYSICAL THERAPY P.C.

DR.INDERJIT KAINTH, PT, DPT

To Book Your Appointment
CALL: 516-495-4892

MOST INSURANCES ACCEPTED • SELF PAY OPTIONS AVAILABLE • WALKS IN WELCOME

Twenty-Fifth Year of Publication

ਨਿਊਯਾਰਕ ਐਡੀਸ਼ਨ

Price 50¢

Email: punjabtimes1@gmail.com

ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 26, Issue 41; October 11, 2025

20451 N. Plum Grove Rd., Palatine, IL 60074

Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ

6 ਅਤੇ 11 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪੈਣਗੀਆਂ ਵੋਟਾਂ; 14 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੋਟਿੰਗ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਵੋਟਿੰਗ 6 ਅਤੇ 11 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ 14 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣਗੇ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 40 ਦਿਨ ਚੱਲੇਗੀ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗਿਆਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਐਸ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇ ਨਾਮ ਰਹਿ ਗਏ ਉਹ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਤੋਂ 10 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਜੁੜਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵੋਟਰ ਕਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ।

ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ 243 ਸੀਟਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 7.42 ਕਰੋੜ ਵੋਟਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 100 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ 14,000 ਵੋਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੇ ਲੋਕ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਉਹ ਫਾਰਮ 12 ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਵੋਟਿੰਗ 20 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 7 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਚੱਲੀ। ਨਤੀਜੇ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2015 ਵਿੱਚ 12 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 5 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਪੰਜ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ: ਭਾਰਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਰਤ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੋਖਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯੂ ਐੱਨ ਐੱਸ ਸੀ ਦੀ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਪਰਵਾਨਾਨੀ ਹਰੀਸ਼ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਸ ਦੀ 'ਭੁਲੇਖੇ' ਵਾਲੀ ਬਕਵਾਸ ਲਈ ਕਰਾਰਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਰਾਜਦੂਤ ਹਰੀਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ 1971 ਵਿੱਚ 'ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਸਰਚਲਾਈਟ' ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ 4,00,000 ਔਰਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਭਰਿਆ ਸਮੂਹਿਕ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤਿਕਥਨੀ ਰਾਹੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਹਰ ਸਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਔਰਤਾਂ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਯੂ ਐੱਨ ਐੱਸ ਸੀ ਦੀ ਬਹਿਸ ਮਤੇ 1325 ਦੇ 25 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਯੂ ਐੱਨ ਮਤਾ ਸਾਲ 2000 ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਸਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ।

EXTRA \$50 OFF

With PROMO CODE: FLY50

ਦਿੰਡੀਆ ਜਾਣ ਲਈ ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲੈਣ ਵਸਤੇ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ

SALE \$350 OFF

DISCOUNTED FLIGHTS TO INDIA

Call Now: 1-800-674-3868
For Special Sale Fares

HURRRY! Book Now & Save Big on Your Flights to India!

5 Star Ratings & 24x7 Service

Sistar Mortgage

A Nationwide Lender

Over 2 Decades of experience providing high level servicing for new and experienced borrowers!

Residential and Commercial Loans

Available in Most States!

Special loan programs for:

- Jumbo Loans
- Self Employed and with a work permit
- Business loans with or without property

(734) 330-8859

balbir.grewal@sistarmortgage.com
balbirgrewal.sistarmortgage.com

ਸਿੱਖ ਜਥੇ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਲੀ ਇਜਾਜ਼ਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਤਰਾ 1974 'ਚ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਵਿਚਾਲੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤਣਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 12 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਜਥੇ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਤਗੰਜ ਤੇ ਐੱਸਜੀਪੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ

ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਸਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਦੀ ਕਿਉਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਿੱਤੇ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਵਧਾਵਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿੱਖੇ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਮ ਮਗਰੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਜਥੇ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ

ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਚੁਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਅਸੀਂ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਇਵੈਕਿਊ ਟਰੱਸਟ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨਗੇ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ : ਧਾਮੀ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦੀ ਤਾੱਘ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫ਼ੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ 29 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 62 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ 'ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਘਾਟ' ਨੂੰ ਸੂਬੇ 'ਚੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਿਜਰਤ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਮ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਐੱਨ ਡੀ ਏ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਸਣੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਸਮੇਤ 62 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਵਰਚੁਅਲੀ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਕਸਰ 'ਜਨ ਨਾਇਕ' ਆਖਦੀ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਜਨ ਨਾਇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਓ ਬੀ ਸੀ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਰਪੂਰੀ ਠਾਕੁਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਦਾ ਨਾਮ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲ ਜੁੜੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ 'ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਠਾਕੁਰ ਨੂੰ ਜਨ ਨਾਇਕ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਟਰੋਲ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸਗੋਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ - ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨਵੇਂ ਅਹਿਦ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬੀਤੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁਗਣੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਸ਼ੈ ਸਵਯੰ ਸਹਾਇਤਾ ਭੱਤਾ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਲਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸ

ਤਹਿਤ ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਲੱਖ ਗਰੈਜੂਏਟਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਇਕ-ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਮਿਲਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਹਾਰ ਸਟੂਡੈਂਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵੀ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਚਾਰ ਲੱਖ ਤੱਕ ਦਾ ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ ਕਰਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗਾ।

ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਸੋਚ ਸੌੜੀ: ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ

ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਕਈ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੌੜੀ ਸੋਚ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੇਧਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਬੁਖਲਾਹਟ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਸਥਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਨਜ਼ਰਾਂ ਗੱਡੀ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਹੁੱਸੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਲਹਿਰਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਫ਼ਤਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ 10,000 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਦਾ ਬਿਲਟ-ਅੱਪ ਏਰੀਆ ਹੋਵੇਗਾ

ਅਤੇ ਇਹ 2.34 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ 4.69 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਦਫ਼ਤਰ (ਸ਼ਹਿਰੀ ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਦਰ ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿਕਾਇਤ ਕੇਂਦਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ ਵਿੱਚ 15.92 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ - ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਤਹਿਸੀਲ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਵੀ

ਜਮਹੂਰੀ ਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫੌਜੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਾਖ਼ੂਬੀ

ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਕਦਮ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਮਿਲਣ ਤੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗ੍ਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਵਉੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਉੱਧਰ, ਇਸ ਕਦਮ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਲੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮੂਹਾਂ, ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਕਈ ਸੇਵਾ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਹਫਾਮ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀ ਕਰੀਅਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਜਾਂ ਸਿਹਤ ਲੋੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨੌਰਥ ਅਮਰੀਕਨ ਪੰਜਾਬੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ

ਨੌਰਥ ਅਮਰੀਕਨ ਪੰਜਾਬੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਐੱਨ ਏ ਪੀ ਏ) ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਦਾੜ੍ਹੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਛੋਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪੈਟਾਗਨ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨੌਰਥ ਅਮਰੀਕਨ ਪੰਜਾਬੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ, ਯਹੂਦੀਆਂ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚਾਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਛੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚਾਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਛਾਣ ਖੋਹਣ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

ਸਮਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸਫਲਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਪੰਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਸਮਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਸਟਾਕਟਨ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਵਿਖੇ 27 ਸਤੰਬਰ, 2025 ਨੂੰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਦੂਜੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸਫਲਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਸ, ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ, ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ,

ਚਾਹਲ ਨੇ ਮੁੱਲਵਾਨ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੂਜੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ, ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੇ ਸਾਰਥਕਤਾ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ 'ਸੂਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ' ਅਤੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ ਦੀ 'ਸਾਗਰ ਲਹਿਰਾਂ' ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਮਵਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪਹਿਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਚਾਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ 'ਸੂਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ' ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਨਿਗਰ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੇ ਮੁੱਲਵਾਨ ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਸੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲਵੀਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤੰਤਰ ਦੇ ਹੀਜ਼-ਪਿਆਜ਼ ਨੂੰ ਬਾ-ਖੂਬੀ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਗੂੰਜਾਂ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ 'ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਦੇ ਨਵੀਨ ਪੈਟਰਨ' ਵਿਚ ਚਰਚਿਤ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਵਲਾਂ ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਉਭਾਰਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨ ਪੈਟਰਨ ਵਿਵਿਧਮੁਖੀ ਹਨ। ਇਸ ਗਲਪ ਦਾ ਅਸਲ ਹਾਸਲ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਵਚਨਕਾਰੀ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ਵ ਚੇਤਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪਰੰਪਰਿਕ, ਭੂਗੋਲਿਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਲਗਣਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰਗਾਮੀ ਸੂਖਮ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ 'ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਬਹੁ-ਵਿਧੀ ਰਚਨਾ ਵਿਉਂਤ' ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੇਖਕਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੋਹਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਰਤ ਅਤੇ ਲਾਜ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁ-ਵਿਧੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਰੂਪਕਾਰਕ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁ-ਵਿਧੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਰੂਪਕਾਰਕ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਬਹੁ-ਵਿਧੀ ਹਨ। ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ 'ਸਮਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਉਭਰਦੇ ਰੁਝਾਨ' ਵਿਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਵੀ ਉਦੇਰੇਵਿਆਂ ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹੀ ਪਾਤਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਰਵਾਸੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਂਦ ਹਸਤੀ ਤੇ ਇਸ ਸਮਾਜ/ਮੁਲਕ ਦੇ ਹਿੰਸੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਸਮਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਵਿਤਾ, ਗਲਪ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਨਾਖਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ, ਹੋਣੀ ਤੇ ਹਸਤੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਤੇ ਨਿਰਮਾਣਕਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੋਜ-ਪੱਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਏ ਗਲਪਕਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਕੌਰ ਨੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਗੀਤ 'ਮਘਦਾ ਰਹੀਂ ਵੇ ਸੂਰਜਾ ਕੰਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ' ਦੇ ਗਾਇਣ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਨੇ ਸਰੋਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ 'ਤੇਰੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਉਂ ਸਮਝ ਸਕਣਾ ਭਲਕ ਵੀ' ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਮਨਦੀਪ ਗੋਰਾ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਨੂਰ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਧੂਤ, ਤਾਰਾ ਸਾਗਰ, ਦਿਲ ਨਿੱਜਰ, ਅਸ਼ੋਕ ਭੋਰਾ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਦਲੇਰ, ਜਸ ਫਿਜ਼ਾ, ਗਗਨ ਮਾਹਲ, ਸੁੱਖੀ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਰਾਠੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਸੂਰਾਪੁਰੀ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸੂਰਾਪੁਰੀ, ਪ੍ਰਭਸ਼ਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸ਼ਾਦ, ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਸਮੇਤ ਦੇ ਦਰਜਨ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਾਜ਼ਾ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਰੋਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਦਾਦ ਅਤੇ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਾਰਥਕ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਉਭਾਰਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਾਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਅਹਿਮ ਪੁਲ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਫੁੱਟਪਾਊ ਅਤੇ ਲੁਭਾਉ ਨਾਅਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਸੱਚੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀਅਤਾਂ ਤੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮਾਨਵੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਚੇਤ ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ, ਡਾ. ਰਵੀ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਭਨੋਟ, ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੀ ਭਾਨੂੰ, ਮਿਸਿਜ਼ ਰਮੇਸ਼ ਸਾਗਰ, ਜਿਓਤੀ ਸਿੰਘ, ਗੁੱਲ ਬਰਾਤ, ਬੀਨਾ ਸਾਗਰ ਆਦਿ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸੇਲ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਨਦੀਪ ਗੋਰਾ ਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਧੂਤ ਨੇ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਠਕਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਕਵੀਆਂ, ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕਾਂ ਨਾਲ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਵਾਦ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਵਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਲਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਪੰਨ ਹੋਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਪਾਠਕਾਂ, ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਭ-ਚਿੰਤਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਦੇਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ।

ਵਲੋਂ: ਸਮੂਹ ਕਾਰਜ ਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ)

Matrimonials

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Looking for suitable match green card/citizen only for jatsikh girl 30, 5'4", Masters in environmental Science, working in university. Brother Doctor in Stanford, parents well educated. Caste no bar. Please contact us at: Dhillon 3531@gmail.com With picture & biodata of the boy in question. 39-42

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਿਤ, ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਸੈਣੀ ਸਿੱਖ ਕਲੀਨਸ਼ੇਵ ਲੜਕੇ ਉਮਰ 28, ਕੱਦ 5'8" ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ- ਲਿਖੀ, ਸੁੰਦਰ, ਸੂਝਵਾਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਨੇ Business and Accounts Management, ਵਿਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਚਾਹਵਾਨ ਯੂਐਸਏ ਨੰਬਰ: (317) 260-8950, ਵ੍ਹਟਸਐਪ ਨੰਬਰ 98720-33235 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਜਾਂ paramjit12913@gmail.com 'ਤੇ ਈ-ਮੇਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

Jatt Sikh Malhi family looking for a USA citizen/Green card holder match for their Decembe, 1991 born son, height 5'11". He has done Diploma in Hotel Management. Parents are living in India, father retired from government job, mother is housewife and one sister is married. Contact us at: +91 98783 42510 (WhatsApp) 41-44

Seeking an educated and professional match (American citizen or Permanent Resident) for a 1992-born Punjab boy (Ramdasias and others), 5'8". Education: B.Tech, MBA (IIT Delhi), MS in Business Analytics (University of Colorado). Currently working as a Business Analyst in Chicago, USA; H1B picked recently. Belongs to a well-educated and reputed family. Caste no bar. Please contact at +91-7589242016 (WhatsApp) and +1-7204996020. 41-44

Well settled Gursikh Amritdhari boy in USA, 1987 born, 5'-11" tall, MS Degree holder, works as Software Product Leader, Green Card petition approved in 2016. Home Owner in San Francisco, Bay Area, California since 2021, innocently divorced, issueless, family oriented, seeks Amritdhari (Keskidhari/ready to tie Keski), educated, vegetarian, family oriented Girl. Preference to girls living in USA & CANADA. Marriage Bureau stay away. Please contact us at +1-510-399-4085 or +91-98993-79442 (whatsapp) or E-mail at cjsingh55@gmail.com

Ramgarhia Family seeks a suitable match for their USA Born and Raised 30 year 5'6.5" Gursikh Boy, PhD. Girl should be Gursikh and educated. Caste no bar. If you are interested please call us at 224-422-4773.

UMA TRAVELS

2541 W. Devon Ave., Chicago, IL 60659

For Delhi Amritsar-Bombay Ahmedabad, Hyderabad-Madras

Call For Special Sale Fares

Call: 773-338-5603

Grow your business with our Strategic

COMERCIAL LOAN SOLUTIONS

Partner with us for expert guidance and support

Contact Us at

317-620-4100

www.goldenkeylending.com

We speak your Language

English • ਪੰਜਾਬੀ • ਹਿੰਦੀ • اردو

325 S. College Avenue, Indianapolis, Indiana 46202

NMLS 147421

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
847-359-0746

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਨਾਪਾਕ ਹਰਕਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਬਦਲ ਦਿਆਂਗੇ ਭੂਗੋਲ: ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭੁਜ 'ਚ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜੇ ਇਕ ਫ਼ੌਜੀ ਐਂਡ 'ਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਸਤਰ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ

ਚਿਤਾਵਨੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰ ਕ੍ਰੀਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਪਾਕ ਹਰਕਤ ਦਾ ਮੂੰਹੜੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਭੂਗੋਲ ਸਭ ਬਦਲ ਜਾਣਗੇ।

ਖੇਤਰ 'ਚ ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਨੀਤ 'ਚ ਖੇਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪੋਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਸ਼ੌਰਿਆ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪੋਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਲੁਕੀਆਂ ਹੋਣ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਾਕਤ ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇਗਾ। ਅੱਜ ਦਾ

ਪਾਕਿ ਦੇ ਫ਼ੌਜ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੀ ਐਲ-70 ਗੰਨ ਵੀ ਦੇਖੀ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਉਪੇਂਦਰ ਦਿਵੇਦੀ ਨਾਲ ਐਲ-70 ਏਅਰ ਡਿਫੈਂਸ ਗੰਨ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪੋਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦੌਰਾਨ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਮਿੰਟ ਵਿਚ 300 ਰਾਊਂਡ ਫਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਜੋ 3500 ਮੀਟਰ (ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਕਿਲੋਮੀਟਰ) ਦੂਰ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਭੇਦ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅੱਤਵਾਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਸੀਂ ਸੰਸਮ ਵਰਤਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੀ। ਜੰਗ ਛੇਤੀ ਆਪੋਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਰਾਮਾਇਣ ਤੇ ਮਹਾਭਾਰਤ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਉਦਾਹਰਣ

ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸ਼ਸਤਰ ਪੂਜਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਮ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਰਾਂਗੇ। ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਨੇ ਰਾਵਣ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਆਪਣੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਧਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਲੜਿਆ ਸੀ। ਮਹਾਭਾਰਤ ਦੇ ਯੁੱਧ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਿੱਤ ਜਾਂ ਹਾਰ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਸਤਰ ਪੂਜਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜਨਾਥ ਨੇ ਇਹ ਚਿਤਾਵਨੀ ਭੁਜ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਿਵਾਦ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫ਼ੌਜੀ ਵਾਂਗ 'ਚ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 1965 ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 2025 ਵਿਚ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਾਚੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸਰ ਕ੍ਰੀਕ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭੁਜ ਵਿਚ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 78 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਰ ਕ੍ਰੀਕ

ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਸਮਾਗਮ

ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ ਬਾਰੇ ਹੋਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਰਾਮਪੁਰ: ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਰਾਮਪੁਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਰਾਮਪੁਰ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿਖੇ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਨਸਰਾਲੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦੇਮੀ

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਦੇਮੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਏ ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ ਹੋਈ। ਸਭਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਸਵੀਰ ਝੱਜ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ।

ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕੈਡਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਇਰ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦਾ ਜਨੂੰਨੀ ਕਦਰਦਾਨ ਸੀ। ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਜਲੰਧਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ

ਮੈਂ ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੇ ਚਰਚਿਤ ਗੀਤ ਜਗਜੀਤ ਜੀਵਰੀ ਤੇ ਹੋਰ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਵੀ ਬਣਾਈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਬੜੇ ਨਵੀਸ ਤੇ ਪਰਪੱਕ ਸ਼ਾਇਰ ਸਨ। ਡਾ. ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਰਗੀ ਨਫ਼ਾਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰਮਿਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਮਸ਼ਾਦ ਅਲੀ ਨੇ ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੇ ਚਾਰ ਚਰਚਿਤ ਗੀਤ ਸਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦਾ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਡੁੱਲ੍ਹ-ਡੁੱਲ੍ਹ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਬਲਜਿੰਦਰ ਨਸਰਾਲੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਕਾਦੇਮੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ ਜਸਵੀਰ ਝੱਜ ਡਾਕਟਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ। ਮੰਚ 'ਤੇ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਲਕਾਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਭਗਵਾਨ ਦਿੱਲੋਂ, ਐਸ ਨਸੀਮ, ਨਿਰੰਜਣ ਸੂਖਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੁਕਮਰਾਨ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ 'ਕਠਪੁਤਲੀ': ਕਾਂਗਰਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੁਕਮਰਾਨ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ 'ਕਠਪੁਤਲੀ' ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡੂੰਘੀ ਪੜਤਾਲ (ਐੱਸ ਆਈ ਆਰ) ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜੈਰਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਨੇ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਇਕ ਖ਼ਬਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਮ੍ਹੜੀ ਦੇ ਇਕ ਘਰ 'ਚ 247 ਵੋਟਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ 'ਬੀ ਟੀਮ' ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਅੰਤਿਮ

ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ 'ਚ ਕਈ ਗੜਬੜੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਟੇ ਗਏ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕੁਝ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਪਾਕਿ ਨੂੰ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਇੰਜਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਰੂਸ: ਭਾਜਪਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਅਮਿਤ ਮਾਲਵੀਆ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੂਸ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜੇਐਫ-17 ਬੰਡਰ ਬਲਾਕ 3 ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਆਰਡੀ-93 ਐਮਏ ਇੰਜਣ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਮਾਲਵੀਆ ਨੇ ਇਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੰਜਣ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਜੈਰਾਮ ਰਮੇਸ਼ 'ਤੇ ਇਕ ਮੀਡੀਆ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਖ਼ਬਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਲਾਪਰਵਾਹ ਸੂਚਨਾ ਜੰਗ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਵਿਚ ਇਕ

ਅਜਿਹੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਤੇ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ।

ਜਾਂਚ ਹੋਣ ਤੱਕ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹਾਂ ਤਿਆਰ: ਵਾਂਗਚੁਕ

ਜੈਪੁਰ: ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਜੇਧਪੁਰ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ ਵਿਚ ਬੰਦ ਜਨਤਕ ਕਾਰਕੁੰਨ ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਲੇਹ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਚਾਰ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਵਾਂਗਚੁਕ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੀਰ ਤਸੇਤਨ ਦੇਰਜੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮੁਸਤਫਾ ਹਾਜੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤਹਿਤ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਵਕੀਲ ਮੁਸਤਫਾ ਨੇ ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ ਐਕਸ 'ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਮੁਤਾਬਕ ਵਾਂਗਚੁਕ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪੱਖੋਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਜਾਨ ਗਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਾਂਗਚੁਕ ਦੀ ਬੀਵੀ ਗੀਤਾਜਲੀ ਜੇ. ਅੰਗਮੇ ਨੇ ਪਤੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਬਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਐਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਫੀਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ

ਸਿਆਟਲ: ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਐਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ 1,00,000 ਡਾਲਰ ਦੀ ਫੀਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੂਹਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਧੜੇ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ

ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਲਈ ਦੁੱਖਿਤੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਨਵੇਂ ਐਚ-1ਬੀ ਵਰਕਿੰਗ ਵੀਜ਼ਾ ਲਈ 1,00,000 ਡਾਲਰ ਦੀ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਫੀਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਵਾਲੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਰੋਕ

ਪੋਰਟਲੈਂਡ: ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਓਰੇਗਨ ਦੇ ਇਕ ਸੰਘੀ ਜੱਜ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪੋਰਟਲੈਂਡ 'ਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਸਟਿਸ ਕਰਿਨ ਇਮਰਗੁਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਚ ਅੱਗੇ ਦੀ ਬਹਿਸ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਤੱਕ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸ ਸੰਘੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ .ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਸਟਨ ਦੀ ਸੰਘੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਖੋਹ ਸਕਦੇ। ਇਮਰਗੁਟ ਨੇ

ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਤਿੰਨ ਮੁੱਢਲੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਸਬੰਧ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਸਬੰਧ, ਫ਼ੌਜ ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਬੰਧ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ, ਵਿਧਾਨਕ ਤੇ ਨਿਆਇਕ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਰੈਗੂਲਰ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਪੋਰਟਲੈਂਡ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕੈਲਗਰੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਵਲੋਂ 'Some Prominent Sikh Scientists' ਕਿਤਾਬ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਕੈਲਗਰੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੀ 4 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਦੀ ਨਵ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ 'Some Prominent Sikh Scientists' ਕੋਸ਼ ਹਾਲ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ

ਗਈ। ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਬਿੰਦ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਹੋਤਾ, ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੁਪਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਭੱਟੀ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਦੇ ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ 'ਅਪਲਾਈਡ ਫਿਜ਼ਿਕਸ' ਦੇ ਨਵੇਂ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਾਇੰਸ ਜਰਨਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੇਪਰ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦਰਜਨ ਕੁ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਐਚ.ਐਡ ਦਾ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਣਗੌਲੇ ਸਿੱਖ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਮਯਾਬੀਆਂ ਦਾ ਲੰਮਾ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੁਪਾ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪਰਚਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ 14 ਸਿੱਖ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਮਯਾਬ ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਫਿਜ਼ਿਕਸ, ਕੈਮਿਸਟਰੀ, ਮੈਡੀਕਲ, ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ 2016-17 ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਰਜ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਭੱਟੀ ਜੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਰਣਜੋਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਮਾਊਂਟ ਰਾਇਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਡਿਗਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਦੂ ਪਾਪਾ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਬੜੇ ਪੈਸ਼ਨੇਟ ਨੇ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਕੰਮ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ ਨੇ ਡਾ. ਭੱਟੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ ਨੇ ਪੀ.ਏ.ਯੂ. ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਡਾ. ਖੇਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ 'ਖੁਸ਼' ਨਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਬਿਤਾਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਹੀਰੋ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਛਾਣ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪੁਚਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।

ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਛਪਵਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਆਰੀ ਕੌਮ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵਡਮੁੱਲੀ ਦੇਣ ਲੋਕ-ਚਰਚਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣੀ। ਸੋ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਇਹ ਮੇਰਾ ਨਿਗੁਣਾ ਜਿਹਾ ਯਤਨ ਹੈ। ਉਪਰੰਤ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਕਿਤਾਬ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੋਈ।

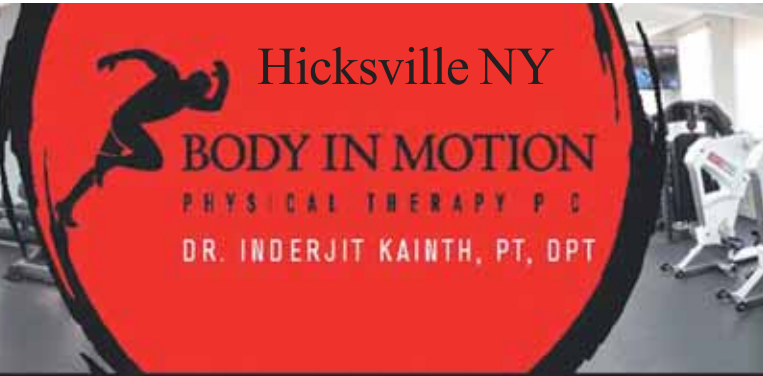
ਸ. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਈ-ਦੀਵਾਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਹਨ, ਨੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਦਿਆਂ ਈ-ਦੀਵਾਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਾਰੇ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਡਾ. ਭੱਟੀ ਅਹਿਮ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਇਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਂ ਦਾ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵੀ ਛਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੀਸ਼ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਲਈ ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ

ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਨੂੰ ਮੁਖਤਬ ਕਵਿਤਾ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਡਾ. ਭੱਟੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਹਿਲ ਦੱਸਦਿਆਂ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਸੁਖਮੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਾਨ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ ਨੇ ਬੁਲੰਦ ਤੇ ਸੁਰੀਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗਾ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਜਿਸ ਦਾ ਭਰਵੀਆਂ ਤਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੁਆਗਤ ਹੋਇਆ। ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਉਪਲ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ, ਸੰਦੀਪ ਰੂਹਵ, ਮਨਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਦੇਸ਼ਾ, ਪ੍ਰੀਤ ਸਾਗਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾ ਕੇ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਦੀ ਨਵੀਂ ਛਪੀ ਕਿਤਾਬ 'ਉਹ ਵੇਲਾ ਯਾਦ ਕਰ' 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਭਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਆਏ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਭਰਮ ਮਨ ਵਿਚ ਪਾਲਿਆ ਸੀ ਇੱਥੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਉਥੋਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਖਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਹੋਤਾ ਜੀ ਨੇ ਡਾ. ਭੱਟੀ ਦੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਲਬਧੀ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਪਰੋਸੇ ਗਏ ਚਾਹ ਤੇ ਸਨੈਕਸ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਨੇ ਮਾਣਿਆ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਚੀਮਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਇੰਜ: ਜੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਮਿਸਜ਼ ਖਹਿਰਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਰਹੀ।

-ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਬਿੰਦ
ਸਕੱਤਰ, ਕੈਲਗਰੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ
ਫੋਨ: 403-402-9635

MOST INSURANCES ACCEPTED • SELF PAY OPTIONS AVAILABLE • WALKS IN WELCOME

WHAT WE TREAT

- ✓ Sports Related Injuries
- ✓ Orthopedic Conditions
- ✓ Joint Replacements
- ✓ Fractures, Sprains & Strains
- ✓ Arthritis
- ✓ Neck & Back Injuries
- ✓ Gait & Balance Disorders
- ✓ Work & Auto Related Injuries
- ✓ Geriatrics
- ✓ Pre & Post-Surgical Care

Live Pain Free!

BODY IN MOTION PHYSICAL THERAPY P.C.
501 S. BROADWAY, SUITE 101
HICKSVILLE, NY 11801

HOW WE TREAT

- ✓ Manual Therapy & IASTM
- ✓ Kinesiotaping
- ✓ Individualized Exercise Therapy
- ✓ Therapeutic Ultrasound & Electrical Stimulation
- ✓ Postural Re-Education
- ✓ Evidence Based Treatment Approaches

To Book Your Appointment Call Today: 516-495-4892

Sell, Buy, Invest, Finance or Insure Real Estate & Business In State Of Texas.

MAXSPURT 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ!

REAL ESTATE (RESIDENTIAL & COMMERCIAL) * ਘਰ ਜਾਂ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚੋ, ਖਰੀਦੋ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਵੋ * ਆਫ ਮਾਰਕੀਟ Opportunities * ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ * 1031 ਐਕਸਚੇਂਜ Opportunities	LENDING SOLUTIONS * ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ਼ਲ ਮਾਰਟਗੇਜ (CONVENTIONAL, FHA, VA, JUMBO) * ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਲੋਨ (RETAIL, MULTIFAMILY, OFFICE, SBA) * ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਨ ਅਤੇ ਹਾਰਡ ਮਨੀ ਫਾਇਨੈਂਸਿੰਗ * ਲੋਨ ਸਟ੍ਰਕਚਰਿੰਗ ਅਤੇ ਰੀਫਾਇਨੈਂਸ
INSURANCE SERVICES * ਹੋਮ, ਆਟੋ ਤੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਅਤੇ ਕੈਜ਼ੁਅਲਟੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ * ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਟਰੱਕਿੰਗ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ * ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਰੈਂਟਲ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ * ਵਪਾਰ ਲਈ ਕਸਟਮ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਪੈਕੇਜ	ਭੂਮੀ-ਭਾਈਫਾ & ਕ੍ਰੈਡਿਟਫਾ * ਬਿਜ਼ਨਸ ਖਰੀਦੋ ਜਾਂ ਵੇਚੋ * ਬਿਜ਼ਨਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਡੀਲ ਸਟਰਕਚਰ ਕਰਨਾ * LLC ਜਾਂ CORPORATION ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣਾ * ਬੁੱਕਕੀਪਿੰਗ, ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਫਾਈਲਿੰਗ
ASSET MANAGEMENT * HOA ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ * ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ * ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ *ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਬੰਧੀ ਸੇਵਾਵਾਂ	ASSET MAINTENANCE * ਰੁਟੀਨ ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ * ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕੰਪਲਾਇੰਸ ਚੈਕ * ਮੁਰੰਮਤ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ

TEAM MAXSPURT

Amarjit Dhillon
(Business Development Manager)
Maxspurt-LIBRA

Roy Malkison (Prabhat)
Licensed Real Estate, Loans & Insurance Professional In Texas.

8330 LBJ FWY, SUITE B520, DALLAS, TX 75243
(972) 918-5500 (DESK)
(972) 585-5500 (ROY MALKISON)
(972) 375-8628 (AMARJIT DHILLON)

Maxspurt Lending Inc. (NMLS #2021549), MAXSPURT Reality Inc., and, Manxspurt Insurance Agency Inc. are licensed brokerages operating in the state of Texas, providing regulated services in lending, real estate, and insurance under applicable Texas laws

Punjab Times

Established in 2000
25th Year in Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018
Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Email: punjabtimes1@gmail.com

www.punjabtimesusa.com

Founder Editor:
Amolak Singh Jammu
Managing Editor
Jaspreet Kaur

Editor
Lakhvinder S. Johal
Astt. Editor
Amrit Pal Kaur

Photographer
Kamaljit Singh Viridi
Ph. 847-502-2703

Our Columnists
Gurbakhsh Singh Bhandal
Buta Singh
Tarlochan Singh Dupalpur

Correspondents
California
Ashok Bhaura
New York
Iqbal S. Jabowalia
917-375-6395

Postmaster: Please send
address changes to Punjab Times,
20451 N. Plum Grove Rd., Palatine,
IL 60074

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Ohio,
Michigan, Wisconsin, Mississippi,
Iowa, Arkansas, Massachusetts,
Texas, Virginia, Nevada, Washington,
Oregon, Arizona, Georgia, Florida,
New York, New Jersey, Connecticut,
Oklahoma, Pennsylvania, Missouri,
Kentucky, Kansas.

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 130 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ
ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ
ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ
ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਣ
ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ
ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ
ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਠਕ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ
ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਪ ਕਰ ਲੈਣ।

Disclaimer

The views expressed in the
articles published in the columns
of Punjab Times are that of
their writers, and it is not
implied that Punjab Times
endorses them.

Sameway Punjab Times
does not necessarily endorse
the claim made in the
advertisement published in
Punjab Times.

All disputes subject to
Chicago jurisdiction.

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ: ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਬ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ
ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ
ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ
ਦਾ ਜੀਮਣਾ ਤੇ ਮਰਨਾ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਹੀ ਹੈ, ਜਦ
ਕਿ ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਤੇ
ਕੁੱਟਣ ਲਈ ਹੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ
ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ 2027 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ
ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ
ਜਿਤਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ
ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ
ਬਾਦਲ ਨੇ ਜੋ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ
ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ
ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਝਾਤੂ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਲੁੱਟਣ
ਲਈ ਆਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਕੋਈ

ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ
ਹੁਣ ਵੀ ਅਸੀਂ ਵੇਲਾ ਖੁੰਝਾ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ
ਪਛਤਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ
ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ
ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਕੇ
ਇਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ
ਬਣਾਈਏ, ਤਾਂ ਜੋ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ, ਸਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ, ਜਥੇਦਾਰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ
ਗਾਬਤੀਆ ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ, ਨਰੇਸ਼

**ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ
ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਜੋ ਪੰਜਾਬ,
ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੀਤਾ
ਹੈ, ਉਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ
ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।**

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ
ਹੱਸਦਾ ਵੱਸਦਾ ਤੇ

ਧੀਰਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਰਉਪਕਾਰ
ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਇੰਚਾਰਜ
ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਭਿੰਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰੀ
ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਮਰੀਕਾ: ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਓ- ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ

ਸਮਾਣਾ: ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵਾਪਰੇ ਸੜਕ
ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਸਮਾਣਾ ਦੇ ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਛੰਨਾ ਪਿੰਡ ਦੇ
ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪ੍ਰਦੀਪ ਆਪਣੀ
ਪਤਨੀ, ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਵਿਆਹ
ਦੀ ਵਰਗੇਭ ਮਨਾਉਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਬਰੈਂਪਟਨ
ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਰਸਤੇ

'ਚ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਟਰੱਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਨੂੰ
ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਪ੍ਰਦੀਪ
(35) ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਆਯਾਸ (7) ਦੀ ਮੌਤ
ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅੰਸੁਲਾ ਤੇ ਦੋਸਤ ਗੰਭੀਰ
ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਕੀ ਸੀ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ?

(ਪਹਿਲੇ ਸਫ਼ੇ ਦਾ ਬਾਕੀ)

2024 'ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
ਤਰਨਤਾਰਨ ਤੋਂ 44,703 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ।
2024 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੁਲਬੀਰ ਜ਼ੀਰਾ ਨੂੰ
ਤਰਨਤਾਰਨ 'ਚ 20,193 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ
। 2024 'ਚ 'ਆਪ' ਦੇ ਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ
ਨੂੰ ਤਰਨਤਾਰਨ 'ਚ 18,298 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ
ਸਨ। 2024 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ
ਵਲਟੋਹਾ ਨੂੰ 10,896 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ।

2022 'ਚ ਡਾ. ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਜੇਤੂ
ਰਹੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ
ਹਰਾਇਆ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਹਰਮੀਤ
ਸੰਧੂ ਲੜੇ ਸਨ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਨੂੰ
52,935 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ
ਸੰਧੂ ਨੂੰ 39,347 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ, ਡਾ.
ਸੋਹਲ 13,588 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜੇਤੂ ਰਹੇ ਸਨ।
ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਧਰਮਵੀਰ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਨੂੰ
26,535 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ 'ਚੋਂ ਹਟਾਏ ਗੈਰ- ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ: ਕਾਂਗਰਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ
ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੈਰ-
ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਐੱਸ ਆਈ ਆਰ
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ
ਸੀ, ਪਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ
ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਜਾਂ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ
ਦੀਆਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਗੈਰ-
ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ
ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੋਣ ਸੰਸਥਾ
ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ
ਕਿੰਨੇ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ
ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ
ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਬੇਨਕਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ
ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਇੰਚਾਰਜ ਸੰਚਾਰ ਜੈਰਾਮ ਰਮੇਸ਼
ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ
ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਪਕ ਸੁਧਾਈ (SIR)
'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਮੰਗਲਵਾਰ ਤੋਂ ਮੁੜ
ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਇੱਕ
ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ SIR ਅਭਿਆਸ ਦਾ

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ,
“ਇਹ ਬਿਹਤਰੀਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ SIR ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਇਹ ਪੂਰੀ ਮਸ਼ਕ ਸੰਪੂਰਨਤਾ, ਇਕਸਾਰਤਾ
ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਅਸਫਲ
ਰਹੀ ਹੈ।” ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਵੋਟਰ
ਸੂਚੀ 'ਚੋਂ ਗੈਰ- ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ
SIR ਮਸ਼ਕ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਿਹਾ
ਗਿਆ ਸੀ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਹ

ਦੱਸਣ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਜਾਂ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ
ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ- ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ
ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ 'ਚੋਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜੇਕਰ
ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭੇਦ ਹੋਰ ਵੀ
ਬੇਨਕਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।” ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ
ਦੀ SIR ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਸਖ਼ਤ
ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ
'ਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉੱਤੇ ਕੰਮ
ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਹਾਲਾਂਕਿ
ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਕਾਰਦਾ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ 6 ਅਤੇ 11 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਦੋ
ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂਕਿ ਵੋਟਾਂ ਦੀ
ਗਿਣਤੀ 14 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ
ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਐੱਨਡੀਏ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ
ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮਹਾਂਗਠਜੋਤ ਦਰਮਿਆਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ 'ਜਨ ਸੁਰਜ
ਪਾਰਟੀ' ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿੰਗ ਮੇਕਰ
ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ
ਨੇ 1 ਜੁਲਾਈ, 2025 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਅਰੋੜਾ ਦੇ
ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਉਪਰੰਤ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਸੀਟ ਲਈ ਪੰਜਾਬ
ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਸ਼ਡਿਊਲ
ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਖਾਲੀ ਸੀਟ ਦੀ
ਮਿਆਦ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2028 ਤੱਕ ਹੈ। ਚੋਣ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 6 ਅਕਤੂਬਰ, 2025 ਨੂੰ

ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ
ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ

ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਖਾਲੀ ਥਾਂ
ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਉਪ-ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਸ਼ਡਿਊਲ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 6 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੈ ਅਤੇ 13
ਅਕਤੂਬਰ, 2025 (ਸੋਮਵਾਰ) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ
ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ
ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25
ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਜ਼ਟਿਡ
ਜਨਤਕ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੋਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ
ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- **14 ਅਕਤੂਬਰ, 2025 (ਮੰਗਲਵਾਰ):** ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਮਿਤੀ
- **16 ਅਕਤੂਬਰ, 2025 (ਵੀਰਵਾਰ):** ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ
- **24 ਅਕਤੂਬਰ, 2025 (ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ):** ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ (ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ)

28 ਅਕਤੂਬਰ, 2025 (ਮੰਗਲਵਾਰ): ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
ਵੋਟਿੰਗ, ਜੇਕਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋਈ, ਸਵੇਰੇ 9:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 4:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

(ਡਾ.) ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
ਬਲਵਿੰਦਰ (ਨਿੱਕੀ) ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ
ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ
ਡਾ. ਇਨਕਲਾਬੀ ਥਾਂਦੀ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ
ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ
ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ
ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ
ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਤ

ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾ
ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਪਰਿੰਗਫੀਲਡ
ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ (ਅਮਰ ਕਾਰਪੇਟ)

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ
ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਹਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੈਲ
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ
ਸੁਖਮੇਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ
ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ (ਹੈਪੀ ਹੀਰ)
ਆਗਿਆਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਾਠ
ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਮਨਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰ
ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜੱਸੀ) ਗਿੱਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ ਸੰਨੀ ਕੁਲਾਰ

ਸੰਨੀ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਪਿਆ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੰਨੀ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ ਲੰਬੀ ਦੇ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਕੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗਮਗੀਨ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਨੀ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਪਤਨੀ ਡਾ. ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੁਲਾਰ, ਬੱਚੇ ਈਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪਰਨੀਤ, ਭਰਾ ਰੋਨੀ ਕੁਲਾਰ, ਭਾਈ ਡਾ. ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਲਾਰ, ਭਤੀਜਾ ਕਰਮਨ ਅਤੇ ਭਤੀਜੀ ਅਵਨੀਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨੀ ਐਸ.ਆਰ.ਐਸ ਦੀ ਸੂਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਢਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਡਾ. ਰਾਬਰਟ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਾਣਜਾ ਅਤੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਸੀ।

ਸੰਨੀ ਕੁਲਾਰ ਦਾ ਜਨਮ ਸ. ਸੁਦਾਗਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਮੇਰ ਕੌਰ ਕੁਲਾਰ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੀਆਂ 2 ਵੱਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ, ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਭਰਾ, ਰੋਨੀ ਕੁਲਾਰ ਹਨ। ਸੰਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੀ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ, ਉਥੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਖਾਸ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫੀਲਡ ਹਾਕੀ ਖੇਡੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮੋਹ ਸੀ।

ਸਾਲ 1988 ਵਿਚ ਸੰਨੀ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਥੇ ਉਸਨੇ 1991 ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ।

ਉਸਨੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਚ ਬੀਐਸ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡਿਪੋਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।

ਸੰਨੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਖਾਸ ਥਾਂ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਵਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਉਹ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਾਲ 2004 ਵਿਚ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਬਣਿਆ। ਉਹ ਭੰਗੜਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗੜੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਐਫ.ਆਈ.ਏ. ਦਾ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸੀ।

ਸੰਨੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਮਰੀਕਨ ਮਾਡਲ ਫੈਮਿਲੀ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਥੇ ਹੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਸਦਕਾ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਸਰਵਿਸ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਕਈ ਹੋਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ।

ਮਿੱਡਵੈਸਟ ਵਿਚ ਉਹ ਪਿਛਲੇ 4 ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਰੋਨੀ ਕੁਲਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸੰਨੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ, ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਰਲ ਕੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਇਤਫਾਕ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ

ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਸੰਨੀ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੁੱਜੇ ਲੋਕ ਉਸ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਵਲਵਲੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਸੰਨੀ ਅਤੇ ਰੋਨੀ ਕੁਲਾਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸੰਨੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨਾਲ ਬਿਤਾਏ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸ. ਸਰਵਣ ਰਾਜੂ ਨੇ ਸੰਨੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ 'ਸੰਨੀ ਕੁਲਾਰ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ, ਮਿਡਵੈਸਟ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਣਗਿਣਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2013 ਵਿਚ ਸੀਟੀਏ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਟ੍ਰਾਂਜਿਟ ਅਥਾਰਟੀ) ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਲਈ 80 ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ 'ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ' ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਯੋਗਦਾਨ' ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੇਹਲ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਨੀ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਬੱਸ ਦੇਖੀ ਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, 'ਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਜਾਂ ਫੰਡ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ।' ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਯਾਦ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਸਤ, 2019 ਵਿਚ ਇਲੀਨੋਇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 'ਸਿੱਖ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਮਹੀਨਾ' ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਿੱਲ ਜਨਵਰੀ 2020 ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਪਰ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਅਪ੍ਰੈਲ, 2023 ਵਿਚ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ 'ਲੈਪਲ ਪਿੰਨ' ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਮੀਜ਼ਾਂ, ਜੈਕਟਾਂ ਜਾਂ ਬੈਕਪੈਕ

ਆਦਿ 'ਤੇ ਪਾ ਸਕਣ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਅਤੇ ਸਹਿਕਰਮੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਨੀ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਮੈਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਸੰਨੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦਰਮਿਆਨ ਜੋ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

ਸਰਵਣ; ਅਸੀਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਫੰਡ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣਗੇ, ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿੰਨਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸੰਨੀ; ਭਾਜੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 2023 ਵਿਚ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨੀ ਹੈ।

ਸਰਵਣ; ਉਸ ਨੂੰ \$5 ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਸੰਨੀ; ਭਾਜੀ ਇਹ ਸਭ ਸੇਵਾ ਮੈਨੂੰ ਦੇਵੇ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸੰਨੀ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2024, 2025 ਵਿਚ 'ਲੈਪਲ ਪਿੰਨ' ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ।

ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਸਾਲਵੇਸ਼ਨ ਆਰਮੀ ਵਿਖੇ ਬੈਕਸਗਿਵਿੰਗ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਦੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਨੀ ਕੁਲਾਰ (ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ) ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੰਬਲ ਵੰਡਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਦੀ ਕਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਕੋਲੰਬੀਆ 'ਚ ਕੀਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਫਿਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰ 'ਤੇ ਚੁਫੇਰਿਓਂ ਹਮਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਵੈਸ਼ੇ ਤਾਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਇੱਕ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਇਸ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਤੂਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੌਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭੈਅ ਦਾ ਭੂਤ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਧਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਚੋਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਛਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਹਵਾ ਨਿਕਲਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦਾ ਆਖਰੀ ਖਰੜਾ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਨੂੰ ਕਈ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਵੋਟ ਚੋਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ 'ਚ ਸਾਰੇ ਜਾਇਜ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦੀ। ਕੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਾਨੀ ਕਾਂਗਰਸ ਲਗਾਤਾਰ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤੇ

ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸੱਚ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਲੈ ਲਵੇਗਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹਰਗਿਜ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਘੁੰਮ-ਘੁੰਮ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੁਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟਿੱਕੇ

ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦੱਸਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਾਰ ਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੇ ਇੰਜਣ ਦੇ ਭਾਰ ਵਿਚ ਫਰਕ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜੋ ਇੱਕ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਤੇ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਜੇ ਹਾਸੇ-ਮਜ਼ਾਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਆਪਣੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਣ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਸਦਕਾ ਹੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਅਕਸ ਸੁਝਵਾਨ ਨੇਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਿੰਤਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਹੀ ਅਣ-ਐਲਾਨੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਾ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ: ਮਕਬੂਜ਼ਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹਿੰਸਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਜ ਮੰਤਰੀ ਤਾਰਿਕ ਫ਼ਤਿਹ ਚੌਧਰੀ ਵੱਲੋਂ 'ਐਕਸ' ਉੱਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ 25 ਨੁਕਾਤੀ ਇਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਭੰਨਤੋੜ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ।

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ: ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ: ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵੰਗ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਯਾਦਗਾਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਬਿਹਾਰ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਨਿਯੁਕਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅੱਜ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਗਹਿਲੋਤ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੂਪੇਸ਼ ਬਘੇਲ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਧੀਰ ਰੰਜਨ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕੇ ਸੀ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ, ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਨੇ ਤਿੰਨੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 41 ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ

ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ/ਸ਼ਾਹਕੋਟ: ਘਰ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਬਦਲਣ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਓਮਾਨ ਗਈ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁੱਖਦਾਈ ਅਨੁਭਵ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਮਸਕਟ (ਓਮਾਨ) 'ਚੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਪਰਤੀ ਪੀੜਤ ਕੁੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਜਾ ਜਨਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ 15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਮੁੰਬਈ ਰਾਹੀਂ ਮਸਕਟ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਫੰਦੇ 'ਚ ਫਸ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਕੈਦ ਵਰਗੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਸਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ 12 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਕੰਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਬੋਲੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ 'ਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਖਾਣ ਲਈ ਵੰਗ ਦਾ ਭੋਜਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਨੇ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਨਰਕ ਵਰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਈ ਪੀੜਤਾ ਨੇ ਓਮਾਨ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੀ

ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਪੋਲ ਖੋਲ੍ਹੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੇ ਸੁਪਨੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿ ਉੱਥੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਏਜੰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਬਰ ਨਾਲ ਗਲਤ ਕੰਮ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੜਕੀਆਂ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਜਾਲ 'ਚ ਫਸ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਕੁੜੀਆਂ ਤੋਂ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਤਸੱਦਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰ ਕੇ ਅੱਧਮੋਈ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। “ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਤਰਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ, ਗਰੀਬ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਦੇ ਸਨ,” ਪੀੜਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਵੀ

ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਸੀਚੇਵਾਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਓਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਹ ਲੜਕੀ ਆਖਰਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਸਕੀ।

ਸੰਤ ਸੀਚੇਵਾਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣਾ ਵੀਜ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰ ਚੈਕ ਕਰਨ ਕਿ ਉਹ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਹੈ ਜਾਂ ਟੂਰਿਸਟ ਵੀਜ਼ਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਟ੍ਰੇਵਲ ਏਜੰਟ ਟੂਰਿਸਟ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੰਬੋਡੀਆ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ

ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਬੋਡੀਆ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਇਬਰ ਸੰਬੰਧੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਏਜੰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਾਈਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਬੇਹੱਦ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੰਤ ਸੀਚੇਵਾਲ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਆਮਾਰ 'ਚੋਂ ਚਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਰੋਹਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਭਾਰਤੀ ਧੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਚਿੱਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ:

ਲਗਾਤਾਰ ਚੌਥੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ। ਮਰਦ ਏਸ਼ੀਆ ਕੱਪ ਟੀ-20 'ਚ ਸੂਰਿਆ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਹਰਾਇਆ ਤੇ ਹੁਣ ਵਾਰੀ ਸੀ ਭਾਰਤੀ ਧੀਆਂ ਦੀ। ਮਹਿਲਾ ਵਨਡੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 'ਚ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਖੇਡੇ ਗਏ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਖਾਨੇ ਚਿੱਤ ਕਰਦਿਆਂ 88 ਦੌੜਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਨਡੇ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਖਿਲਾਫ ਜਿੱਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ 12-0 ਕਰ ਲਿਆ।

ਕੋਲੰਬੋ ਦੇ ਆਰ ਪ੍ਰੇਮਦਾਸਾ ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚ ਖੇਡੇ ਗਏ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਮੈਚ ਰੈਫਰੀ ਦੀ ਗ਼ਲਤੀ ਨਾਲ ਟਾਸ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੇਂਦਬਾਜ਼ੀ ਚੁਣੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਰਲੀਨ ਦਿਓਲ (46) ਤੇ ਰਿਚਾ ਘੋਸ਼ (35)

ਦੀਆਂ ਪਾਰੀਆਂ ਨਾਲ 247 ਦੌੜਾਂ ਦਾ ਸਕੋਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਗੋਤ (3/20) ਦੇ ਦੀਪਤੀ ਸ਼ਰਮਾ (3/45) ਦੀ ਗੇਂਦਬਾਜ਼ੀ ਅੱਗੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਟੀਮ 159 ਦੌੜਾਂ 'ਤੇ ਢੇਰ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੇਂਦਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਗੋਤ ਨੂੰ ਪਲੇਅਰ ਆਫ ਦਿ ਮੈਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਏਸ਼ੀਆ ਕੱਪ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 'ਚ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਕਪਤਾਨ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਟਾਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕਪਤਾਨ ਫਾਤਿਮਾ ਸਨਾ ਨਾਲ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਇਆ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਅੱਜ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ 71 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਬੀ ਆਰ ਗਵਈ ਵੱਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੇ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਵੰਡੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।” ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਕੇ. ਵਿਨੋਦ ਚੰਦਰਨ ਦਾ ਬੈਂਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਕੀਲ ਪਛਾਣ ਮਯੂਰ ਵਿਹਾਰ ਨਿਵਾਸੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕਿਸ਼ੋਰ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਡਾਇਸ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜੁੱਤੀ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੱਜਾਂ ਵੱਲ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮੀਆਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਹਰਕਤ 'ਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ।

ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਦਾਲਤੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਚੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਸਨਾਤਨ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸਹਾਂਗੇ।” ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੁਲੀਸ ਸੁਪਰੀਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਬਰਮਿੰਘਮ ਜਾ ਰਹੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਇੰਜਣ ਹੋਏ ਬੰਦ

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਰਗਾ ਹਾਦਸਾ ਹੁੰਦੇ-ਹੁੰਦੇ ਟਲਿਆ

ਮੁੰਬਈ: ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਰਗਾ ਇਕ ਹੋਰ ਹਵਾਈ ਹਾਦਸਾ ਹੁੰਦੇ-ਹੁੰਦੇ ਟਲ ਗਿਆ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਬਰਮਿੰਘਮ ਗਏ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਬੋਇੰਗ 787 ਡ੍ਰੀਮਲਾਈਨਰ ਦਾ ਰੈਮ ਏਅਰ ਟਰਬਾਈਨ (ਆਰਏਟੀ) ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਰਣ ਦੌਰਾਨ ਅਣਕਿਆਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਰਾਂ ਉਤਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਆਰਏਟੀ ਦੇਵਾਂ ਇੰਜਣਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੂਰਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਜਾਂ ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕ ਨਾਕਾਮੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਉਰਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਠੀਕ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਇੰਜਣ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਆਰਏਟੀ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਟਾਟਾ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮਲੀਅਤ ਵਾਲੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਰਮਿੰਘਮ-ਦਿੱਲੀ ਉਡਾਣ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਬਦਲਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਸਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਮੇਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੇਰਵੇ ਸਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਜੂਨ 'ਚ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੋਇੰਗ 787 ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਕਈ ਸੰਭਾਵਤ ਕਾਰਨਾਂ 'ਚ ਇੰਜਣ ਜਾਂ

ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕ/ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਨਾਕਾਮੀ ਜਾਂ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਬੋਇੰਗ 787-8 ਜਹਾਜ਼ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਤੋਂ ਉਡਾਣ ਭਰਨ ਦੇ ਫੌਰੀ ਬਾਅਦ ਇਹ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਇਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਹੋਸਟਲ 'ਤੇ ਜਾ ਡਿੱਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਸਵਾਰ 241 ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਸਮੇਤ 260 ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਵਾਈ ਹਾਦਸਾ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (ਏਏਆਈਬੀ) ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਡੀ.ਜੀ.ਸੀ.ਏ. ਕਰੇਗਾ ਨਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ

ਲੰਡਨ: ਬਰਮਿੰਘਮ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਆਰਏਟੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸਿਵਲ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਡੀਜੀਸੀਏ) ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ। ਡੀਜੀਸੀਏ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਉਤਰਣ ਦੌਰਾਨ 400 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਆਰਏਟੀ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਪਾਇਲਟ ਨੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਪਾਇਲਟ ਮਹਾਸੰਘ (ਐੱਪਆਈਪੀ) ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਡੀਜੀਸੀਏ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੋਇੰਗ 787 ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਇਲਟ ਮਹਾਸੰਘ ਨੇ ਡੀਜੀਸੀਏ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਮਿੰਘਮ ਦੀ ਘਟਨਾ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਆਰਏਟੀ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਉਤਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਏਅਰਕ੍ਰਾਫਟ ਰੈਲਥ ਮਾਨਿਟਰਿੰਗ ਨੇ ਪਾਵਰ ਕੰਟਰੋਲ ਯੂਨਿਟ 'ਚ ਇਕ ਖਰਾਬੀ ਫਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਰਏਟੀ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਵਲ ਜੁੱਤੀ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰੇ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹਕੁੰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਤੇ ਸਸਤੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੱਸਿਆ। ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ

ਅਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। “ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਇੰਦਰਾ ਜੈਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਖ਼ਿਲਾਫ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਾਂਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਮਹੀਨੇ ਖਜ਼ਰਾਹੇ 'ਚ ਵਿਸ਼ਨੂ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਦੇ

ਪੁਨਰਸਥਾਪਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਕੀਲ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਯੂਨੈਸਕੋ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਖਜ਼ਰਾਹੇ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਜਵਾਹੀਰ ਮੰਦਰ 'ਚ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਨੂ ਦੀ ਸੱਤ ਫੁੱਟ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ

ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਕੇ ਖੁਦ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਖ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਨੂ ਪ੍ਰਤੀ ਡੂੰਘੀ ਆਸਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਬੋਝਾ ਧਿਆਨ ਲਗਾਓ। “ਆਪਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਹੋਈ ਆਲੋਚਨਾ ਮਗਰੋਂ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਹੈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ, ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ, ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ (ਐੱਸ ਸੀ ਪੀ) ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪਿਨਰਾਈ ਵਿਜਯਨ ਨੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਬੀ ਆਰ ਗਵਈ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਖੜਗੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਘਟਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ 'ਚ ਕਿੰਨੀ ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਕੱਟੜਤਾ ਫੈਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜੁਡੀਸ਼ਰੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ 'ਤੇ - ਹਮਲਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨਾਲ ਡਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ

ਹਮਲਾ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਨਿਆਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਢਾਹ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਗਵਈ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ। ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪਿਨਰਾਈ ਵਿਜਯਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਫੈਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਨਫਰਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਵਿਜਯਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਕੱਟੜਤਾ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਤੱਕ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵੰਡਪਾਊ ਅਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਬੈਠਕ 'ਚ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਨੇ ਦੱਸੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਅਹਿਮ ਨੁਕਤੇ

ਪਟਿਆਲਾ: ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਫ਼ਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਹਿੱਤ ਚਲਾਈ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਰੁਬਰੂ ਹੋਏ। ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਾਤਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ.

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਫ਼ਰ ਨੇ ਪ੍ਰੋ. ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ, ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਵਰਮਾ ਵਰਗੇ ਮਿਹਨਤੀ ਤੇ ਸਿਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰੇਰਨਾਸ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਸਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੋ. ਸਤੀਸ਼ ਵਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹੀ ਬਣੀਆਂ

ਹਨ। ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ 'ਚ

ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਚੰਗੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਸਦਕਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਟੀਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਕਾਲਮ ਲਿਖਣ ਲਈ ਰਸਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੰਬਾ ਅਰਸਾ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪਹਿਚਾਣ ਐਂਕਰ ਵਜੋਂ ਬਣੀ। ਐਂਕਰਿੰਗ ਤੇ ਕਾਲਮਨਵੀਸੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਿਆ-ਸੱਥਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੋ. ਵਰਮਾ ਨੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਰ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ 'ਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਹਰਦਰਸ਼ਕ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਟੁੱਟ

ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ 'ਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾਮਈ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਚਲਾਈ ਗਈ ਪੁਸਤਕ ਬੈਠਕ ਲਈ ਵੀ ਸਲਾਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਡਾ. ਸੰਤੋਖ ਸੁੱਖੀ, ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾ. ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਰਭਜਨ ਕੌਰ, ਚੰਦਨੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਆਲੋਕ ਚਾਵਲਾ, ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਰਾਬੀਆ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

500 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਖਸ ਬਣੇ ਐਲਨ ਮਸਕ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਟੈਸਲਾ ਦੇ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਐਲਨ ਮਸਕ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਖਸ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 500 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮਸਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਾਲ ਟੈਸਲਾ ਦੇ

ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਉਪਲੱਬਧੀ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸਾਲ 'ਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 400 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਮਸਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੀ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ

ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੈ। ਫੋਰਬਸ ਅਰਬਪਤੀ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਓਰੈਲ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਲੈਰੀ ਐਲੀਸਨ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 350 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਫੋਰਬਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਬੁੱਧਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮਸਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 500 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ

ਟੈਸਲਾ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ 'ਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟੈਸਲਾ ਦੇ ਬੋਰਡ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਮਸਕ ਲਈ ਇਕ ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਮਸਕ ਦੀ ਏਏਸੀ ਸਟਾਰਟਅੱਪ ਐਕਸਲੈਂਡਰਾ ਤੇ ਰਾਕੇਟ ਕੰਪਨੀ ਸਪੇਸਐਕਸ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਨਲਾਈਨ ਗੇਮਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਨਲਾਈਨ ਗੇਮਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਖਰਤਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਗੈਰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੇਮਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਤੋੜਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਰਤਾ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੀਆਰਓਓ ਕਾਨੂੰਨ, 2025 ਤਹਿਤ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਥਾਂ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਦੀ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਭੌਤਿਕ ਜਾਂ ਡਿਜੀਟਲ ਆਨਲਾਈਨ ਗੇਮਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਚੱਲਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ

ਹੋਵੇ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਗ਼ੈਰ ਸਰਚ ਤੇ ਅਰੈਸਟ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕੇਗਾ। ਖਰਤਾ

ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਧਾਰਾ 5 ਤੇ 7 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸੰਗੀਨ ਤੇ ਗੈਰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੋਣਗੇ। ਧਾਰਾ 5 ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਮਨੀ ਗੇਮਿੰਗ 'ਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਮਨੀ ਗੇਮਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ, ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ, ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਧਾਰਾ 7 ਬੈਂਕਾਂ, ਵਿੱਤੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਗੇਮਿੰਗ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ

ਸੁੰਨਗਰ: ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ (87) ਨੂੰ ਅੱਜ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਗੂਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਖੰਘ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣ

ਭੁਪਾਲ: ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਖਾਸੀ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਸੇਵਨ ਕਾਰਨ 12 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਆਪ-ਵਿਰੋਧੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਫ ਸਿਰਪ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਦੇਹ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਉਸ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ 'ਤੇ ਵੀ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਦਾ ਕੰਮ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਮਝੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਫ ਸਿਰਪ ਕੋਲਡਿਫ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਰਸਾਇਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਜਿਸ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਤੱਤ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਆਖਰ ਸੱਚ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਰਾਜਾਂ

ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕਫ ਸਿਰਪ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਫ ਸਿਰਪ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੀ ਇਹ ਐਡਵਾਇਜ਼ਰੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ 12 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਇਹ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਕਫ ਸਿਰਪ ਕਾਰਨ ਗ਼ਾਬੀਆ ਅਤੇ ਉਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਦਵਾਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਸਾਖ 'ਤੇ ਬੱਟਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ

ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਤੰਤਰ ਨਾਕਾਬਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੰਮ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਕਾਮੀ

ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਵਜ੍ਹਾ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਵਿਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਾਰਨ ਹੀ ਦੋਇਮ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਤੇ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਵਿਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਦੋਇਮ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਰਗੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਮਾਮਲੇ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ ਹੀ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਾਲਾ ਅਕਸ ਵੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਵਾਈਆਂ ਤਦ ਹੀ ਦੋਇਮ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰੀਖਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਖਾਨਾਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਇਮ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ

ਹਨ। ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਦੋਇਮ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉਹ ਖ਼ਬਰਾਂ ਹਨ ਜੋ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਇੰਨੇ ਨਮੂਨੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਖਰੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ। ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ 'ਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਪ੍ਰਤੀ ਚੌਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਰਵੱਈਆ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਾ ਸਕੇਗਾ।

ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣ ਅਕਤੂਬਰ 12, 2025

Current Parbandhak Committee Slate Candidates

ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਲੇਟ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ

ELECTION DATE October 12th, 2025 (Sunday)

1. Bhupindar S. Dhillon
ਭੁਪਿੰਦਰ (ਬੋਬ) ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ

2. Dr. Gurinder Pal Singh
ਡਾ: ਗੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

3. Pritam Singh Grewal
ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ

4. Rajinder Singh Manger
ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰ

5. Sukhdev Singh Baniwal
ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਵਾਲ

6. Kirpal Singh Atwal
ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ

7. Surjit Singh Bains
ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ

8. Sohan Singh Dhanota
ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਧਨੋਟਾ

9. Dr. Harjinder S. Ladhar
ਡਾ: ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਧਰ

10. Gurpreet Singh
ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

11. Harparminder S. Powar
ਹਰਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੋਵਾਰ

12. Narinder K. Meharu
ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਹੇਰੂ

13. Pritpal Kaur
ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕੌਰ

14. Sharanjit Kaur Bhandal
ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਭੰਡਾਲ

15. Dr. Balbir S. Bains
ਡਾ: ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ

16. Kuldeep S. Shergill
ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿਲ

17. Bahadur S. Deol
ਬਹਾਦੁਰ ਸਿੰਘ ਦਿਊਲ

18. Gurpreet S. Sethi
ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ

19. Harduman S. Sanghera
ਹਰਦੁਮਨ (ਬਿੱਲਾ) ਸਿੰਘ ਸੰਗੇਰਾ

20. Gurbux Singh Dhillon
ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ

21. Jorawar Singh
ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ
ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਪਾਓ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣ ਅਕਤੂਬਰ 12, 2025
ਸਮਾਂ: ਸਵੇਰੇ 8:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 8:00 ਵਜੇ ਤੱਕ

**Vote to Current Parbandhak Committee Slate candidates
 and By laws amendment as marked below:**

**ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਲੇਟ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬਾਈ ਲਾਜ਼ ਸੋਧ ਨੂੰ
 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੋਟ ਪਾਓ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੀ**

Parbandhak Committee Members

ਪਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ

Vote for no more than 21 candidates 21 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਓ

Current Parbandhak Committee Slate candidates

ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਲੇਟ ਉਮੀਦਵਾਰ

☒ Bhupinder (Bob) Singh Dhillon	ਭੁਪਿੰਦਰ (ਬੋਬ) ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
☒ Dr.Gurinder Pal Singh	ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ
☒ Pritam Singh Grewal	ਪਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
☒ Rajinder Singh Managar	ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਗਰ
☒ Sukhdev Singh Baniwal	ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਵਾਲ
☒ Kirpal Singh Atwal	ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਠਵਾਲ
☒ Surjit Singh Bains	ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
☒ Sohan Singh Dhanota	ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਧਨੋਤਾ
☒ Dr. Harjinder Singh Ladhar	ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਧੜ
☒ Gurpreet Singh	ਗੁਰਪਰੀਤ ਸਿੰਘ
☒ Harparminder Singh Powar	ਹਰਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ
☒ Narinder Kaur Meharu	ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਹੇਤੂ
☒ Pritpal Kaur	ਪਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ
☒ Sharanjit Kaur Bhandal	ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਭੰਡਾਲ
☒ Dr. Balbir Singh Bains	ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
☒ Bahadur Singh Deol	ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
☒ Kuldip Singh Shergill	ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ
☒ Gurpreet Singh Sethi	ਗੁਰਪਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ
☒ Harparduman Singh Sanghera	ਹਰਪ੍ਰਦੁਮਨ (ਬਿੱਲਾ) ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ
☒ Gurbax Singh Dhillon	ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
☒ Zorawar Singh	ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ

Sadh Sangat Slate candidates

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਸਲੇਟ ਉਮੀਦਵਾਰ

☐ Bhupinder Singh Cheema	ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ
☐ Harpal Singh Chahal	ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ
☐ Kashmir Singh Kalkut	ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੁਟ
☐ Kulwinder Kaur Cheema	ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚੀਮਾ
☐ Jagjit Singh	ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ
☐ Satnam Singh Dhillon	ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
☐ Trilochan Singh Sra	ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾ
☐ Gurmail Singh Khalsa	ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ
☐ Karnail Singh	ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ
☐ Dr. Satwinder Singh Bajwa	ਡਾ. ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ
☐ Jatinder Kaur	ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ
☐ Sukhwir Singh Randhawa	ਸੁਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ
☐ Amrik Singh Lubana	ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਲੁਬਾਨਾ
☐ Gulbag Singh Lubana	ਗੁਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਲੁਬਾਨਾ
☐ Raghubir Singh Dhillon	ਰਘੂਬੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
☐ Baldev Singh Jandu	ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੰਡੂ
☐ Joginder Kur Dhaliwal	ਜਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ
☐ Kulwant Kur Chahal	ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਚਾਹਲ
☐ Kamaljit Singh Cheema	ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ
☐ Jagjit Singh Mand	ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਡ
☐ Jaspal Singh Saini	ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ

Change /Amend Article IV (A) (6) (b) from 2 years to 4 years with condition of two consecutive terms, and applies to elected members in this election and onwards.

ਧਾਰਾ IV (A) (6) (b) ਨੂੰ ਬਦਲੋ/ ਸੋਧੋ, 2 ਸਾਲ ਤੋਂ 4 ਸਾਲ ਤੱਕ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਕਾਰਜਕਾਲਾਂ ਦੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਚੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

☒ **Yes** ਹਾਂ

☐ **No** ਨਹੀਂ

Independent Candidates

ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ

Arvinder Singh ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਛਾਪ ਛੱਡ ਗਿਆ ਨਾਟਕ - 'ਸਾਂਗ ਆਫ਼ ਦ ਲੌਸਟ ਰਿਵਰ'

ਆਤਮਜੀਤ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਗੋ 'ਚ ਸਫ਼ਲ ਮੰਚਨ; ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਗਾਥਾ ਕੀਤੀ ਪੇਸ਼

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕਕਾਰ ਆਤਮਜੀਤ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋਲੈਂਡ ਵਿਚ ਨੇਮ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਨਾਟਕੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਿਖੇ ਨਾਟਕ 'ਸਾਂਗ ਨੀ ਸੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ' ਅਤੇ 'ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਰੱਖੀਏ ਨਾਂ' ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਖੇਡ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਚਰਚਿਤ ਨਾਟਕ 'ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਕ ਸਾਰੰਗੀ ਹਾਂ' ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਵੀ ਮੰਚਨ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਬਹੁਤ

ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ

ਬਹਾਦਰ ਔਰਤ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਕਾਸ਼ ਉਪਰ ਛਾ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਨਾਟਕ ਅਕਾਦਮੀ ਦਾ ਵਕਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 'ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ' ਦੇ

ਨਾਈਵ ਗਾਣੇ ਗਾਉਂਦੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਾਈਵ ਸੰਗੀਤ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਧੁਰਾ, ਸੰਜੇ ਅਤੇ ਜੋਤੀ ਬੜੇ ਹੀ ਸੁਖਤ ਗਾਇਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਦੂ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਦਮ ਸੀ।

ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਮੰਦਰ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਕਾਰ ਸਤਵੰਤ ਸੁਮੇਲ ਨੇ ਦੇਵੀ ਦੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਹੈ ਪਰ ਆਤਮਜੀਤ ਨੇ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਰਹੱਸਮਈ ਜਾਂ

ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੈਂਟ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਜਿਹੜਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨਾਚ ਅਤੇ ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨ੍ਰਿਤ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵੇਂ, ਕਲਾਮਈ ਅਤੇ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਸਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ

ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਾਲ ਉਸ ਨੇ 27-28 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹਾਰਪਰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਪਰਫਾਰਮਿੰਗ ਆਰਟਸ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹਾਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ 'ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਾ ਗੀਤ' ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੂਪ 'ਸਾਂਗ ਆਫ਼ ਦ ਲੌਸਟ ਰਿਵਰ' ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਕਲਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਨਿਤਯ ਨਾਟਕ ਅਕਾਦਮੀ' ਅਤੇ 'ਡਰਾਮਾਟੈਕ ਐਂਡ ਅਮੈਰਿਕਾ' ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੋਕ-ਨਾਟ ਰੂਪ ਨੌਟਕੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਕਲਾਕਾਰ ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਗਾਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਲਾ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਬੇਦੀਆਂ ਨਾਂ ਦੇ ਉਸ ਆਦਿਵਾਸੀ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਅਪਰਧਕ ਕਬੀਲਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਪੇਟ ਪਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨੱਚਣ-ਗਾਉਣ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਘਿਨਾਉਣਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਔਰਤ ਅਤੇ ਆਦਿ-ਵਾਸੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਗੀਰੂ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ੁਲਮ ਵੀ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਤਾਂ ਰਹੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਨਿਡਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਇਹ ਨਾਟਕ ਉਸਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਨੇ ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਅੰਤ ਫਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਹ

ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਵੀ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਨਾਟਕ 'ਸਾਂਗ ਆਫ਼ ਦ ਲੌਸਟ ਰਿਵਰ' ਭਾਵਪੂਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਲਾ, ਔਰਤ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਕਮ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ ਦੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਨੇਹਲਤਾ ਜਸਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, "ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਕਿ ਉਸਦਾ ਆਲਾ-ਦਵਾਲਾ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੰਦ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੀ ਸੀ।"

ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ, ਆਤਮਜੀਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਇਸਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ; ਪਰ ਵੱਡੇ ਕਾਰਨ ਦੋ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਜੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਦਰਸ਼ਕ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਭਿਨੇਤਾ। ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸਥਿਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਬਦਲੇਗੀ। ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੀ ਖੇਡਦੇ ਰਹੇ। ਇੱਥੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਹੱਥੋਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ, ਹੋਰ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ 15-20 ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਣਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਜੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਰਸ਼ਕ ਆਕਰਸ਼ਤ ਹੁੰਦੇ।" ਆਤਮਜੀਤ ਨੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਇਕ ਮਿਊਜ਼ੀਕਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸੰਗੀਤ, ਗਾਣੇ ਅਤੇ ਡਾਂਸ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਦੇ ਗਾਏ ਹੋਏ ਚਾਰ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਬਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਹੁਤੇ ਗਾਣੇ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਗਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ

ਮਧੁਰਾ ਨਾਰਥ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਬਿਹਤਰੀਨ ਕਥਕ ਨਰਤਕੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨ੍ਰਿਤ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣੀ ਉਸਦਾ ਕਸਬ ਹੈ। ਉਹ ਕਮਾਲ ਦੀ ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ; ਹੁਣੇ ਜੇਹੇ ਉਸਨੇ ਮਾਧੁਰੀ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਨਾਲ ਇਕ ਮਰਾਠੀ ਫਿਲਮ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਦੇ ਰੋਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੇ ਕੋਰੀਓਗਰਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਡਾਂਸ ਵੀ ਬਹੁਤ ਦਿਲ ਖਿੱਚਦੇ ਸਨ। ਸੰਜੇ ਸਟੇਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੋਂਕਣੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਹਤਰੀਨ ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਇਕ ਕੋਂਕਣੀ ਫਿਲਮ ਵਾਸਤੇ ਦੋ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਨਾਮ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਹਰੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਇਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਜਯੋਤੀ ਰਾਉ ਨੇ ਡੇਟੀ ਬੱਚੀ ਦਾ ਰੋਲ ਜਿਸ ਅਦਾਕਾਰੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਢਾਲਿਆ, ਉਹ ਉਚਤਮ ਅਭਿਨੇ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਸੀ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਰਾਠੀ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਰਾਠੀ ਕਲਾਕਾਰ ਸੁਨੀਲ ਮੁੰਡਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਤਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬੜੀ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਉਹ ਲਗਪਗ 50 ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਉਰਦੂ, ਅਤੇ ਮਰਾਠੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿਮਾਂਸੂ, ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਿਤਾ, ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਅਨੂਪਮਾ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਰੋਲ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਏ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਦਾਦ ਲਈ। ਦੇਵੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਅਨੂਪਮਾ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਣਾਏ ਦਸ ਫੁੱਟ ਉੱਚੇ ਚਿਤਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਇਕ ਅਲੌਕਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ। ਦੇਵੀ ਫੂਲਮਤੀ ਵਿਚ ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਦੀ ਬਹੁਤ ਆਸਥਾ ਸੀ; ਉਸਨੇ

ਪਾਰਲੌਕਿਕ ਬਿੰਬ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਮਾਨਵੀ ਅਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਦੇਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਧੁਨਿਕ ਇਨਸਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਨਾਟਕਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, "ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਕੋਲੋਂ ਸਾਰੇ ਆਸਰੇ ਖੁੱਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਧਰਮ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਟੋਕ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਦਾ ਕਮਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਜਜ਼ਬ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਧਰਮ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਔਰਤ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਇਕ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ।"

ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਅਕਾਸ਼ ਜੋਸ਼ੀ ਕਮਾਲ ਦਾ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਗਵੱਈਆ ਹੈ ਜੋ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸਾਥੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੰਦੇ ਵਾਂਗ ਕੋਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਾਸ਼ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਟਕ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅਭਿਨੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਾਟਕ ਦਾ ਕੁੱਲ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਸੰਗੀਤ ਵੀ ਕਲਾਤਮਕਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਨਾਟਕ ਦੇ ਗਾਣਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਦਿਲ-ਖਿੱਚਵਾਂ ਸੰਗੀਤ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਜਗਜੀਤ ਰਾਣਾ ਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮਧੁਰਾ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਕੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਇਆ। ਨੌਟਕੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਢਲੇ ਗਾਣੇ ਨੂੰ ਅਵਨੂਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਬੀਨਤਾ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਅਦਾਕਾਰ ਵੀ ਹਨ। ਚਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਭ ਤੋਂ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦਾ ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ। ਉਧਰ ਨਿਤੀਸ਼ ਨੇ ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਰੋਲ ਬੜੀ ਠੋਠਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ।

ਨੌਟਕੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਮੁਢਲਾ ਗੀਤ ਅਤੇ ਪੰਜ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਬਹੁਤ ਦਿਲ ਖਿੱਚਦਾ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਕ ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ

ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਹਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਕਾਸਟਿੰਗ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮੂਡ ਵਿਚ ਪਰਤ ਰਹੀ ਸੀ। ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਦਿਨ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਚ ਆਤਮਜੀਤ ਨੇ ਕਈ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਨਾਟਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਰਥ ਵੀ ਸਿਰਜ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ 4 ਪਰਤਾਂ ਸਿਰਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਮੂਹਰੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਫਿਲਮ 'ਅਵਾਰਾ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਗੁਲਾਬ ਬਾਈ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਪਿੱਛੇ ਨਰਤਕੀਆਂ ਉਸੇ ਗਾਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਧੁਰ ਪਿੱਛੇ ਪਰਦੇ ਉੱਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਾ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਉਸ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਲੋਕ ਕਲਾਵਾਂ ਨੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਆਗਮਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੜੀ; ਪਰ ਇਹ ਕਲਾਵਾਂ ਹਾਰ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਰਤੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਬਜਾਜ ਨੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੀ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥੀਏਟਰ ਗਰੁੱਪ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੋਖਲੇਪਨ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚਲੇ ਫਿਕਰ ਅਤੇ ਡਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਦੇਣਗੇ।"

ਆਤਮਜੀਤ ਅਜਿਹੇ ਵੱਡੇ, ਡੂੰਘੇ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਉਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੰਚਨ ਵਾਸਤੇ ਵਧਾਈ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ।

ਅੰਡੇਮਾਨ ਦੇ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੀ ਗਲੋਟੀਆਂ ਤੱਕ

ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਇੱਛੇ ਤਿਬਤਨ ਬਾਰਡਰ ਫੋਰਸ ਤੋਂ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚਣ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਪੁਰਾਣੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ ਦੀ ਧੀ ਇੰਦਰਾ ਬਲ ਦਾ ਜੁਆਈ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੰਡੀਆ ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੇ ਬਣੇ ਕਿ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਗੂੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਸਹੁਰਾ ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਬਲ ਉਰਫ ਨੰਦੀ ਜਲੰਧਰ ਵਾਲੇ ਇੰਡੀਆ ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ ਦਾ ਚਰਚਿਤ ਪਾਤਰ ਸੀ। ਜਿਸ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਉਹ ਬਹਿੰਦਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਇਕੱਠੇ ਬਹਿ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਮੇਰਾ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਗੇੜਾ ਲਗਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਮਹਿਫਿਲ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਗਲੋਟੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ' ਮੇਰੀ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਆਪਕ ਦਸਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਡਾਕਟਰ ਸਨ ਤੇ ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ (ਅੰਡੇਮਾਨ ਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ) ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਪਾਨੀਆਂ ਨੇ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਏਨੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ ਵਿਚ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਹੈ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇੜੇ ਸਿਸਵਾ (ਕੁਰਾਲੀ ਕਾਲਕਾ ਮਾਰਗ) ਨੇੜੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉੱਤੇ ਬਣੀ ਫਿਲਮ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਤੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਨਾਂ ਹਨ।

ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ 'ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਦਿਲ' ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰੋ ਬਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਏਨਸੀਐਂਟ ਹਿਸਟਰੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ (ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਭਾਗ) ਦੀ ਮੁਖੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਹਰਵੰਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ ਇੰਡੀਆ ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਸੁਆਸ ਤਿਆਗਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਿੱਤਰ ਰਹੇ ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਹਰਵੰਤ ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ

ਸੈਂਟਰਲ ਹੈਲਥ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ (3852) ਦਾ ਮੁਖੀ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਸਬੰਧ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਬਿਊਰੋ ਦੀ ਮੁਖੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਤੇ ਮੇਰਾ ਢਿੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾ ਸਬੰਧ ਬਣ ਗਿਆ ਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਦੱਸਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰਵੰਤ ਕਈ ਸਾਲ ਵਰਲਡ ਹੈਲਥ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਤੇ ਉਸਨੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਸੁਰਜੀਤ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਮਾਲਦੀਵ ਦੇ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿਚ ਭਿਜਵਾਇਆ। ਮਾਲਦੀਵ ਦੀ ਰਹਿਣੀ-ਸਹਿਣੀ ਤੇ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ ਏਨੇ ਵਖਰੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਦੇ ਹਫਤੇ ਲਈ ਓਥੇ ਗਿਆ ਸਾਂ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮਾਲਦੀਵੀ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਕੁੱਝ ਨਾ ਕੁੱਝ ਲਿਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਡਾਕਟਰ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ-ਭੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਨਿਭਦਾ ਤੇ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਬੇਟਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ ਦੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰ ਉਸ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਡਸਕਾ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਗਲੋਟੀਆਂ ਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਜਿਸਦਾ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੱਡੀ ਧੀ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਜਾਤ ਬਰਾਦਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ੍ਰੀ ਸਦਨ ਮੋਹਨ ਪਾਂਡੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਵਧੀਆ ਨਿਭਿਆ। ਮੈਂ ਲਿਖ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਬਲੇ ਕਾਲਮ ਦਾ ਨਾਇਕ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਭੁੱਲੀਆਂ ਵਿਸਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਸਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੋ ਮਜ਼ਾਕ ਹੀ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਏਨਾ ਦਸ ਦਿਆਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ

ਨਿੱਕ
ਸੁੱਕ

ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਫੋਨ: 91-98157-78469
Sandhugulzar@yahoo.com

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੁਖੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸੈਂਟਰਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ। ਉਸਦੀ ਸਿੱਧੀ ਪੱਧਰੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਜਵਾਬੀ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗੁਣ ਹੈ ਤੇ ਉਲਟੇ ਅਰਥ ਕਢਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਗੁਣ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਪਦਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ ਪਰ ਮੈਂ ਹਬਲਾ ਕਾਲਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਿਕਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਸਾਰ ਕੇਵਲ ਏਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ, 'ਚਲੋ! ਇੱਕ ਗਲ ਤਾਂ ਹੋਈ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਬੜੀ ਬੇਫਿਕਰੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।'

ਮੈਂ ਹਾਲੀ ਪੂਰਾ ਸਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਤਰ ਮਿਲਿਆ, 'ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕੰਮ ਖੁਦ ਕਿਉਂ ਕਰੋਗੇ! ਸਾਨੂੰ ਦੱਸ ਛੱਡਣਾ।'

ਅੰਤਿਕਾ

ਬਾਬਾ ਨਜ਼ਮੀ॥

ਬੇ-ਹਿਮਤ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਬਹਿ ਕੇ ਸ਼ਿਕਵਾ ਕਰਨ ਮੁੱਕਦਰਾਂ ਦਾ, ਉੱਗਣ ਵਾਲੇ ਉੱਗ ਪੈਂਦੇ ਨੇ ਸੀਨਾ ਪਾਤ ਕੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ। ਮੰਜਲ ਦੇ ਮੱਥੇ ਦੇ ਉੱਤੇ ਤਖਤੀ ਲਗਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ, ਜਿਹੜੇ ਘਰੋਂ ਬਣਾ ਕੇ ਤੁਰਦੇ ਨਕਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਸਫਰਾਂ ਦਾ।

ਬੇਹੱਦ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਭਰਿਆ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਬਾਲੜੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ

ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਆਗੂ ਸਨ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਨਾਰੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਿਆਂ ਤੇ ਨਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹਮਲਾ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਦਿਆਂ ਉਚਾਰਿਆ ਸੀ, 'ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ॥' ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਵੀ ਨਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁਰਖ ਤੋਂ ਉਤਮ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ ਪਰ ਤਲਖ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਾਰੀ ਲਈ 'ਨਾਰੀ ਨਰਕ ਕਾ ਦੁਆਰ' ਜਿਹੇ ਵਾਕ ਵੀ ਉਚਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਹਰੇਕ ਯੁਗ ਵਿਚ ਨਾਰੀ ਨੂੰ ਹੀ 'ਅਗਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ' ਦੇਣੀ ਪਈ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਯੁਗ ਨੂੰ ਬੈਸ਼ੋਕ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਯੁਗ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸੇ ਯੁਗ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਅੰਦਰ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ

ਇੱਕ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, 'ਬਾਲੜੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹ, ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਲਿੰਗਕ ਹਿੰਸਾ, ਲਿੰਗ ਆਧਾਰਿਤ ਵਿਤਕਰਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਨੱਲੂ ਪਾਈ ਜਾਵੇ ਤੇ ਬਾਲੜੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਾਰਦਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹਰਗਿਜ਼ ਵੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ।'

ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 69.178 ਕਰੋੜ ਸੀ।

'ਸੇਵ ਦਿ ਗਰਲ ਚਾਈਲਡ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ' ਭਾਵ 'ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ ਸੰਸਥਾ' ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ 1 ਕਰੋੜ 20 ਲੱਖ ਬਾਲੜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 10 ਲੱਖ ਬਾਲੜੀਆਂ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਰ੍ਹਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਟੁਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 50 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਾਲੜੀਆਂ ਖੂਨ ਦੀ

11 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ 'ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਲੜੀ ਦਿਵਸ' 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਉਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਮੰਦਰ 'ਚ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਦਾਸੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਸੰਖਾਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਵਾਤ, ਕਾਬਲੀਅਤ ਅਤੇ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਧਿਕਤਰ ਬਾਲੜੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕੋਈ ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਮਾਸੂਮ ਬਾਲੜੀਆਂ ਨਾਲ ਜਿਸਮਾਨੀ ਛੇੜਛਾੜ ਜਾਂ ਕੁਕਰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਏ ਦਿਨ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਰਖੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਦਸ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਬਾਲੜੀ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਗੁਆਂਢੀ, ਸਹਿਪਾਠੀ, ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ਼ ਜਾਂ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਹੱਥੋਂ ਜਿਸਮਾਨੀ ਛੇੜਛਾੜ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਾਮਲੇ ਸਾਲ 2019 ਵਿਚ 32,033, ਸੰਨ 2020 ਵਿਚ 28,046 ਅਤੇ ਸੰਨ 2021 ਵਿਚ 31,677 ਸਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ.ਬੀ. ਨੇ ਹੁਣ ਮਹਿਲਵਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪਾਉਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕੌਤਾ ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ, ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਕ ਭਰ ਵਿਚ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ 28 ਫ਼ੀਸਦੀ ਨਾਬਾਲਿਗ ਬਾਲੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਿਤਮ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੀਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ 89 ਫ਼ੀਸਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿੰਨੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਗੁਮਸ਼ੁਦਾ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 70 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਣਭੋਲ ਬਾਲੜੀਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਯੂਨੀਸੈਫ਼ ਅਨੁਸਾਰ 'ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਹੁਤਾ ਬਾਲੜੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ 47 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਠਾਰਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿੱਕੇ ਘੁੰਮਣ
ਫੋਨ: 97816-46008

ਏਸ਼ਿਆਈ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਨਾਰੀ ਦਾ ਜਨਮ ਤੇ ਜੀਵਨ ਭਾਰੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਲੱਘ ਰਿਹਾ। ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਅੰਦਰ ਬਾਲੜੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੰਖਾਂ ਹੀ ਅੰਕੜਾਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਹਨ ਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਦਰਿਦਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਬੇਪੱਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਸਦਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਮੰਡਰਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਾਲੜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇਰੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਭਾਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਝੀਆਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਆਤ ਵਿਚ ਬੇਟੇ ਦੀ ਚਾਹਤ ਨੇ ਅਸੰਖਾਂ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਦਾਜ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਹੀ ਨਰਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਲੜੀ ਦਿਵਸ ਹੈ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਸੱਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਵੀ ਸਾਡੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਉਹ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹੈ। ਕਿੰਨੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤਾਂ ਕੰਜਕਾਂ ਅਤੇ ਦੇਵੀਆਂ ਦਾ ਪੂਜਕ ਮੁਲਕ ਹੈ ਪਰ ਇਥੇ ਆਏ ਦਿਨ ਬੱਚੀਆਂ ਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦਰਿਦਗੀ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਵਿਚਾਰੇ ਮਾਧੇ ਇਕੱਲੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਭੇਜਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਆਬਰੂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੰਨੇ ਫਿਕਰਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਿੰਨਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਜਾਂ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਰਾਜਦੂਤ ਐਮਾ ਵਾਟਸਨ ਨੇ ਆਪਣੇ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਬਨਿਸਪਤ ਬਾਲੜੀਆਂ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਨ: ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ, ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਘਾਟ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ, ਮੈਡੀਕਲ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਘਾਟ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਸੁਰੱਖਿਆ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ, ਬਾਲ ਵਿਆਹ, ਜਿਸਮਾਨੀ ਛੇੜਛਾੜ ਦੀਆਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਅਣਸੂਚਿਤ ਵੱਧ ਘਟਨਾਵਾਂ-ਆਦਿ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਾਲੜੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸਨਾਕ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਨ 2001 ਤੋਂ 2011 ਤੱਕ 80 ਲੱਖ ਬਾਲੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਨ 2014-15 ਵਿਚ 9,01,038 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਸਾਲ 2016-17 ਵਿਚ 9,70,436 ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਲ 2023 ਦੇ ਜਨਸੰਖਿਆ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 106.5: 100 ਸੀ ਭਾਵ 73.685 ਕਰੋੜ ਮਰਦਾਂ

ਕਮੀ ਜਾਂ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਨਿੱਬੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 1972 ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਜਣੇਪਿਆਂ ਦੌਰਾਨ 213 ਨਵਜੰਮੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲ 2021 ਵਿਚ ਇਹ ਦਰ ਸੁਧਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਜਣੇਪਿਆਂ ਪਿੱਛੇ 31 ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ 2015-16 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ 15 ਤੋਂ 49 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ 23 ਫ਼ੀਸਦੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਕੁਪੋਸ਼ਿਤ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲ 2022-23 ਵਿਚ ਅਲੱਗ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਬੱਚੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 56 ਫ਼ੀਸਦੀ ਬੱਚੀਆਂ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਯੁਗਾਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਦੇਵਦਾਸੀ ਪ੍ਰਥਾ' ਅਰੰਭ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਕੌਮੀ ਮਹਿਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸੰਨ 2006 ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਸ ਸਾਲ ਵੀ ਢਾਈ ਲੱਖ ਦੇਵਦਾਸੀਆਂ ਸਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਬਾਲੜੀ ਕਿਸੇ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਭੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਦੇਵਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਪੰਚ ਰਚ ਕੇ

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ : ਬ.ਗਾਵਤ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਅਦਭੁੱਤ ਕਹਾਣੀ

ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਮਤ ਅਜਮਾਉਣ ਲਈ ਮੁੰਬਈ ਜਾਂਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟਪਾਥ 'ਤੇ ਸੈਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਈ-ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਭੁੱਖ ਰਹਿਣ ਵਰਗੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਚਿਹਰਾ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਕਾਮਯਾਬੀ ਪਿੱਛੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ, ਸਬਰ ਅਤੇ ਲੰਮਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਨੇ 'ਸਪੈਸ਼ਲ 26' ਤੇ 'ਕਮਾਂਡੋ' ਵਰਗੀਆਂ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2015 ਵਿੱਚ

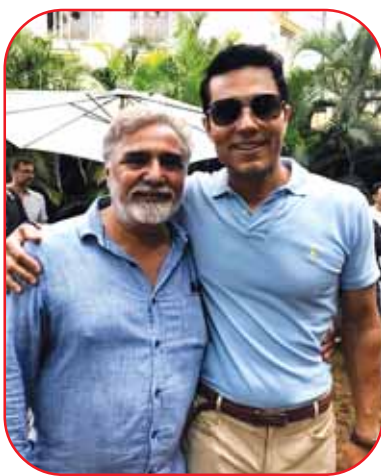
ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ 2002 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਰ ਵਧ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ।

ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਾਥ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਉਹਦੀ ਕਦੇ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਅੱਧੀ ਮਿਲ ਗਈ ਅੱਧੀ ਖਾ ਲਈ, ਪੂਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਪੂਰੀ ਖਾ ਲਈ।"

ਇੰਨੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਝੱਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਡਟੇ ਰਹੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਨੇ ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਆਖੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੋਰ ਬਦਲ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਾ ਬਦਲ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਘਰ-ਬਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ... ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਹੈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੇਖਕ ਇਰਸ਼ਾਦ ਕਾਮਿਲ ਦੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਪੈਸ਼ਲ 26 ਜਿਹੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲ

ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਕਿੱਸਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁੰਬਈ ਕਿਸੇ ਹੋਟਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਿਆ ਉਹ ਇਰਸ਼ਾਦ ਕਾਮਿਲ ਕੋਲ ਰੋ ਪਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਥੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਾਮਿਲ ਵੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਏ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਰੁਪਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਅਤੇ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰਕੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟ ਜ਼ਿੰਮੀ ਸ਼ੇਰਗਿਲ ਦੀ ਮੁੱਖ

ਭੂਮਿਕਾ ਵਾਲੀ 'ਸ਼ਰੀਕ' ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਅੰਗਰੇਜ਼' ਫਿਲਮ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਮਿਲ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਮਰਜੀਤ ਨੇ ਨਿੱਕਾ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਮਿਲੀ ਪਛਾਣ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕੰਮ ਦਿਵਾਇਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਓਟੀਟੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਵੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਬੇਹੱਦ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿਜ਼ਨੀ ਹੋਟਸਟਾਰ ਦੀ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਗੁਹਿਣ' ਅਤੇ ਨੈੱਟਫਲਿਕਸ ਦੀ 'ਕੈਟ' ਦੀ ਖਾਸ ਭੂਮਿਕਾ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਨੇ 'ਡੀਅਰ ਜੱਸੀ' ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ,

ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਜੰਮ-ਪਲ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀਆਂ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਫਿਲਮ 'ਡੀਅਰ ਜੱਸੀ' ਨੌਬਿਓਆ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬਣ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦੇ ਨੌਜਵਾਨ

ਕਲਾ ਪਰਿਕਰਮਾ

ਮਿੱਠੂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ 2023 ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਬੇਹੱਦ ਖਾਸ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਪਰ 'ਡੀਅਰ ਜੱਸੀ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਰੂਹ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਜ਼ਿੰਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੱਖਣ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਲਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਯਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂਤਰ ਸਿਨੇਮਾ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਡੀਅਰ ਜੱਸੀ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦਰਸ਼ਕ ਪਿਆਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰੈਕਟਰ ਐਕਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਉਨੀਂ ਇੱਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾੜੇ ਰਵੱਈਏ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਿਲਮ ਛੱਡੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਕਲਾਕਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਰੈਕਟਰ ਐਕਟਰਜ਼ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਵਿਵਾਹਰ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੀ.ਐੱਨ.ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਹੋਈ, "ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਭਾਅ ਜੀ ਸੈਲਫ ਰਿਸਪੈਕਟ? ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ, ਜੇ ਇੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗੇ ਉਹ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਲਈ ਕੁਝ ਤਿਆਗਣਾ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਥੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ।"

ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ

ਕਾਲਮ 'ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ' ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਲੂਣਿਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੋ ਵਲਵਲੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜੇ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਫੋਟੋ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਸ਼ਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 18 ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-712

ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਕੇ, ਤਪਾਇਆ ਹੈ ਇੱਕ ਤੰਦੂਰ, ਗੁੰਨੂ ਕੇ ਲਿਆਈਆਂ ਆਟੇ, ਜਾਣ ਸਾਂਝਾ ਹੈ ਬੱਸ ਤੰਦੂਰ। ਫਟਾ-ਫਟ ਥੱਪ ਦੇਣੀ ਆ, ਰੋਟੀ ਮਿੱਠੀ ਵਾਂਗਰ ਖਜੂਰ, ਉੱਤੇ ਮੱਖਣ ਦੇ ਪੇੜੇ ਰੱਖਣੇ, ਖਾ ਮਜ਼ੇ ਕਰਨੇ ਮੇਰੇ ਹਜ਼ੂਰ।

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-710

ਤੂੰ ਖਰਾਬ ਸੋਹਣਿਆ? ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਨਾਨਕ ਜੋ ਦਿੱਤੀ, ਤੇਨੂੰ ਘੋਲ ਸੋਹਣਿਆ ਦਰ ਆਪਣੇ ਪਰਾਇਆਂ ਨੂੰ, ਦੇਵੇਂ ਖੋਲ ਸੋਹਣਿਆ। ਸਿਲਾ ਉਪਕਾਰ ਦਾ ਡਿੱਠਾ ਤੂੰ, ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਬੋਲਿਆ। ਕਰੋਂ ਸਬਰ ਜਰੋਂ ਜਬਰ, ਰਹੋਂ ਅਬੋਲ ਸੋਹਣਿਆ। -ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਨਾਕਾਮ' ਫੋਨ: +1 864 318 5500

ਚੱਲ ਪਏ ਕਾਫ਼ਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਈਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਵੰਡਾਣਾ। ਦਾਣਾ, ਪੱਠਾ ਸਭ 'ਕੱਠਾ' ਕਰਕੇ ਲੱਦ ਟਰਾਲੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਣ। ਵੱਟ ਬੈਕ ਦੇ 'ਸਾਬ' 'ਚ ਪਈਆਂ ਵੱਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੜਤੇ ਲਾਵਣ। ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਲੋਕਾਂ ਤਾਈਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਾਂ ਬੱਸ ਲਾਰੇ ਲਾਵਣ। -ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਧਰ ਫੋਨ+1 403 439 2008

ਪੰਜਾਬ ਹਰ ਮੁਹਿੰਮ 'ਚ ਮੋਹਰੀ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੀਲਾ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਏਕੜਾ 'ਚ ਹੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਹੋਸਲੇ, ਹਿੰਮਤ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਰੋਕ ਦੇਣਗੇ ਪਾਣੀ ਹਿਤਕ ਡਾਹ ਕੇ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਤੁਰ ਪਏ ਦੇਣ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਰਸਦ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਕ ਨਾ ਮਾਰੋ ਹੋ ਇਕੱਠੇ ਕਰੋ ਸੇਵਾ ਹਰ ਸਸੰਭਵ ਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। -ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਲ ਦੇਸਾਂਝ

ਕਾਲ

ਕਰ ਕਦੇ ਤਾਂ ਕਾਲ ਵੇ ਅਤਿਆ। ਹੋਇਆ ਮੰਦਤਾ ਹਾਲ ਵੇ ਅਤਿਆ। ਸੀਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਤੂੰ ਦਿਸ ਪੈਂਦਾ, ਜਦ ਵਾਹਵਾਂ ਮੈਂ ਵਾਲ ਵੇ ਅਤਿਆ।

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਤੂੰ ਦੱਸਦੇ ਮੈਨੂੰ, ਕਾਹਦਾ ਕਰੋਂ ਮਲਾਲ ਵੇ ਅਤਿਆ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਦਿਲ ਹਰਦਮ ਲੋਚੇ, ਰਹਿਣਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਵੇ ਅਤਿਆ।

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਹਾਂ ਕਰ ਮਿਲਣੇ ਦੀ, ਰੱਖੂੰ ਦੀਵੇ ਬਾਲ ਵੇ ਅਤਿਆ। ਕੰਨੀ ਤੇਰੇ ਬੋਲ ਪਿਆਂ ਨੂੰ, ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਕਈ ਸਾਲ ਵੇ ਅਤਿਆ।

ਜੋ ਵੀ ਘਾਲਣ ਨੂੰ ਆਖੇਗਾ, ਘਾਲ ਲਵਾਂਗਾ ਘਾਲ ਵੇ ਅਤਿਆ। ਜਦ ਵੀ ਮੈਂ ਕੁੱਝ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾਂ, ਤੇਰਾ ਆਦੇ ਖਿਆਲ ਵੇ ਅਤਿਆ। -ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ

ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੇਦ ਮਰਵਾਹਾ ਦੇ ਭਾਈ ਜਿੰਦਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ

‘ਵੇਦ ਮਰਵਾਹਾ’ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਮੁਖੀ (ਕਮਿਸ਼ਨਰ) ਹੁਣ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਬੱਲੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ (1985 ਤੇ ਫਿਰ 1987 ਵਿਚ) ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ‘ਵੇਦ ਮਰਵਾਹਾ’ ਨੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ ‘ਅਨਸਿਵਲ ਵਾਰਜ ਪਬਲਿਸ਼ੀ ਆਫ ਟੈਰਰਿਜ਼ਮ ਇਨ ਇੰਡੀਆ’।

ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸਫਾ 16 ‘ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਂਝਵਾ
ਫੋਨ: 98152-25979

ਦਿੱਤਾ ਹੈ: ‘ਜਿੰਦਾ ਕੋਈ ਸਧਾਰਣ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ।’ ਇਸ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚਲਾ ਵੇਰਵਾ ਕਾਜ਼ੀ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਬਾਰੇ ‘ਗਵਾਹੀ’ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਗਤੀ ਤੇ ਫਿਰਕੂਪਣ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੂ ਮੁਲ ਦਾ ‘ਵੇਦ ਮਰਵਾਹਾ’ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: ‘ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਵੈਦਿਆ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਫਾਂਸੀ ‘ਤੇ ਲਟਕਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਸਧਾਰਣ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ। ... ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬੇਤਰਸ ਹਤਿਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਇੱਕ ਬੜਾ ਅਨੋਖਾ ਪੱਖ ਵੀ ਸੀ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਮੌਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਬੜਾ ਮਖੌਲੀਆ ਅਤੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਲੁਭਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਮਨੋਰੋਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿਚ ਐਸੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਤੱਤ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਦਿੱਖ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਨ।’

‘ਵੇਦ ਮਰਵਾਹਾ’ ਅੱਗੋਂ ਛੋਟਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ: ‘ਪਹਿਲੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ’ ਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ- ‘ਜਿੰਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਚਾਨਕ ਹੀ 1985 ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਲੱਗ ਗਿਆ।

ਉਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਬੈਂਕ ਲੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੂਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲ ਰਹੀ। ਮੈਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਝਾੜਾਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੀਡੀਏ ਵਿਚ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਦੁਰਗਤੀ ਬਣ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਚਿੱਤ ਚੇਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਂਕ ਡਕੈਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਦੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਕਾਰ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਸੀ। ਕ੍ਰਾਈਮ ਬਰਾਂਚ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਰ.ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਸਵੇਰ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਜਿੰਦੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ‘ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ’ ਸੰਬੰਧੀ ਦੱਸਿਆ। ਉਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਮਾਰਕਾਥੋਜ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।’

‘ਮਰਵਾਹਾ’ ਦੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਅਗਲਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ- ‘ਪੁੱਛ ਗਿੱਛ’ (ਇੰਟੈਰੋਗੇਸ਼ਨ) ਮਰਵਾਹੇ ਅਨੁਸਾਰ - ‘ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਫੌਰਨ ਕ੍ਰਾਈਮ ਬਰਾਂਚ ਇੰਟੈਰੋਗੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਧਾਰਨ ਜਿਹੀ ਦਿੱਖ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ (ਇਸ ਨੂੰ ਤਸੱਦਦ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ) ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕਹਾਣੀ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਤੋਂ ਬੜਾ ਅਚੰਭਿਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ। ਉਸ ਦੀ ਖੱਲਤੀ ਵਿਚ ਡਰ ਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਤੋਂ ਪਛਤਾਵਾ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਬਾਲੀਵੁਡ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਝਕਾਨੀ ਦੇ ਕੇ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਚਸਕੇ ਲੈ ਕੇ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵਖਤ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਲਸਤਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚਲੇ ਰੋਲ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਪਰ ਦਿੱਲੀ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਕਰਦਾ ਸੀ) ਵਿਚਲੀ ਬੈਂਕ ਡਕੈਤੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਨੇ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ‘ਰਾਜਧਾਨੀ’

ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹ ਹੀ ਭਾਵ ਸੀ, ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਭਾਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ‘ਉਹ’ (ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ) ਤੇ ਅਸੀਂ (ਖਾਲਸਤਾਨੀ) ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ,

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦਾ

ਇੱਕ ‘ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ’ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਧਿਰ ਬਣ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਨਾ ਕਿ ਮੁਜਰਮ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ’) ... ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਲਿਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਬੜੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕੰਮ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ‘ਲਲਿਤ ਮਾਕਨ’ ਐਮ. ਪੀ. ਤੇ ‘ਅਰਜਨ ਦਾਸ’ ਆਦਿ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨੇਤਲੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਮਾਰੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਿੰਦੇ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਦਹਿਸ਼ਤ

9 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ
ਬਰਸੀ ‘ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਫੈਲ ਗਈ।’

‘ਵੇਦ ਮਰਵਾਹਾ’ ਫੇਰ, ਇੱਕ ਸਬ-ਹੈਡਿੰਗ ‘ਦੂਸਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ’ ਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਸਤ 1987 ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨਜ਼ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਜਿੰਦਾ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦਬੋਚ ਲਿਆ। ... ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਸੈੱਟ ‘ਤੇ ਜਿੰਦੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਜਿੰਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਟਰੈਚਰ ‘ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਵੱਲ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵੇਖ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਮੇਰਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ - ‘ਮੁਬਾਰਕ ਹੋ, ਅਬ ਆਪ ਕੋ ਬਹੁਤ ਬੜੀ ਤਰੱਕੀ ਮਿਲੇਗੀ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੁਝੇ ਪਕੜ ਲੀਆ ਹੈ।’

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹ ਬੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਹੋ ਕੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਚਾਅ ਵੀ... ਉਸ ਦਾ ਫੌਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਚੱਲਿਆ ਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਾਮਾਤੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੇ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ‘ਚ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਦੋਂ ਮੇਰੀਆਂ ਜਿੰਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਵਾਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤੇ ਨਿੱਘ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ।

ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਰਾਖਹੁ ਸਰਨਾਈ

ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਭਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜੋ ਕਦੇ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ, ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਪਾਰਜਾਤ, ਕਾਮਧੇਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰ ਦੀ ਸੋਭਾ ਬਣੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਆਇਆ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਿਰਾਸ਼ ਗਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਨਿਮਖ ਮਾਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੀ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਹਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਬੇਅੰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹਰ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੇ ਚੇਤਨ, ਅਵਚੇਤਨ ਵਿਚ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵੱਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤੀਬਰ ਤਾਪ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਵਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਤਮਤਾਈ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਹਰ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਪਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਜਿਹਾ ਦਿਆਲੂ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ‘ਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਦੀਨ ਨੂੰ ਆਪ ਸੱਦ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਣ ਵਿਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਨ 1557 ਵਿਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ

ਡਾ ਸਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਈ ਮੇਲ: akaalpurkh.7@gmail.com

ਨਗਰ ਵਸਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਫਿਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ, ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਵਸਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਆਮਦ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਬਰਖਾ। ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਗਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਬੂਟੇ ਲੱਗੇ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਗਏ। ਅੱਜ ਵੀ ਸੰਗਤ ਰੂਪ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਬੂਟੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਮਈ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧ ਕੇ ਹਰੇ ਭਰੇ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਨਗਰੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਨਿਆਮ, ਵਿਧਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰਨ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪਿਆਰੇ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੇਮੁ ਨ ਖੇਲਸਾ॥ (ਅੰਗ 452)

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਮੰਨ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਵੱਸਣ ਆਏ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ

ਘਰ ਆ ਗਏ ਹੋਣ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਘਰ, ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵਡੇਰਾ ਪੁਰਖ ਪਿਆਰ ਭਰੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ ਆਪ ਹੀ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨ ਪ੍ਰੇਮ ‘ਚ ਰੰਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਘਟ ਘਟ ‘ਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਪਰਖ ਗੁਰਸਿੱਖ ਆਪ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਕਸੌਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਤ ਹੈ, ਕਰਤਾ ਹੈ, ਨਿਰਭਉ-ਨਿਰਵੈਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕੋ ਕਸੌਟੀ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ‘ਚ ਸਹਾਇਕ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਇਹ ਗੁਣਾਂ ਰੰਗ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੇ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਦੁਹਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕਸਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ, ਇੱਕੋ ਮਾਰਗ ‘ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਭੇਦ ਜਾਂ ਭਿੰਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕਥਨ ਤੇ ਕਰਮ ਦੀ ਭਿੰਨਤਾ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਦਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੁਰਸਿੱਖ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ‘ਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰ ਆਪਣਾ ਲੱਗਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਨੇਤਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੁਰਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਕੋਲ ਆਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੋ ਕੇ, ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੰਨ ਕੇ ਆਵੇ। ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਦਾ ਘਰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਪਰਦੇਸੀ ਵੇ ਪਿਆਰੇ ਆਉ ਘਰੇ॥ (ਅੰਗ 451)

ਆਪਣਾ ਘਰ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਲਗਭਗ ਸੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਆਪਣਾ ਘਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਚਿੱਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਸਿੱਖ

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਵਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਨੰਦ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਇਵੇਂ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੁਹਾਗ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਸਤਕ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਮੰਨ ਕੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਵਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੂਜੀ ਜੁਗਤ ਦੱਸੀ ਕਿ ਨੇਤਰਾਂ ਅੰਦਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਪ ਇਵੇਂ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਚਾੜ੍ਹਕ ਪੰਛੀ ਅੰਦਰ ਸਵਾਦੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਰਹਾ ਵੀ ਕਿਹਾ। ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੂੰ ਬਸੰਤ ਰੁਤ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਘਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਸ ਤੇ ਭਲੀ ਰੁਤ ਵੀ ਦੁੱਖਦਾਈ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਸੰਤ ਰੁਤ ਮਾਣਨ ਲਈ ਮਨ ਅੰਦਰ ਵੱਡੀ ਆਸ ਹੋਵੇ ਗੁਰੂ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਵੇਂ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਮਾਤਾ ਦੇ ਹਿਰਦੈ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ

ਵਿਗਾਸ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਨਗਰ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਗੁਰੂ ਆਪ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਜੋ ਸੁੱਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਵਾਲਾ, ਭਰਮੇ ਹੋਏ ਮਨ ਨੂੰ ਸੁਮਾਰਗ ‘ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਤੇ ਸੱਖਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਰਾਸ ਨਾਲ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਤਰ ਆਸ ਜਗਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਮਈ ਭਗਤੀ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ ਤੇ ਕਦੇ ਡੋਲ੍ਹਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਿੱਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੋ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਗੁਰਸਿੱਖ ਉਹੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਉਹ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਦਾਸ ਹੈ ‘ਜਨੁ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਹਰਿ ਦਾਸ ਪਨਿਹਾਰੇ’। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲਈ ਗੁਰਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਇਹ ਪਛਾਣ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਅੰਦਰ ਸੱਚੇ ਸਾਹ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਵਸਾਇਆ ਨਗਰ ਸਿਫਤੀ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਰਵ-ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਸਿਫਤ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਪਾਵਨ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਗਰ ਦੀ ਇਸ ਸਿਫਤ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਮਨ ‘ਚ ਧਾਰਨ ਕਰਿਆਂ ਸਾਰੇ ਸੋਗ, ਸੰਤਾਪ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਨ ਥਿਰ ਤੇ ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਕਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਗਰ ਆਤਮ ਵਿਗਾਸ ਦਾ ਅਸਥਾਨ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸੰਸਾਰਕ ਲੋੜਾਂ ਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਮੰਗਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਪੰਥ ਦੀ ਵਡਿਆਈ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਵਸਾਏ ਨਗਰ ਦੀ ਸੋਭਾ ਨਿਤ ਵਧ ਰਹੀ। ਇਸ ਨਗਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਆਪ ਚੱਲ ਕੇ ਸੁਦਾਮਾ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣ ਜਿਹੀ ਹੈ ‘ਦੀਨਾ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਭਏ ਹੈ ਜਿਉ ਕ੍ਰਿਸਨੁ ਬਿਦਰ ਘਰਿ ਆਇਆ’। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਵਾਰਨ ਲਈ ਆਪ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਆਤਮਘਾਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿੰਦਕ ਸਾਕਤੁ ਖਵਿ ਨ ਸਕੈ ਤਿਲੁ ਆਪਣੈ ਘਰਿ ਲੂਕੀ ਲਾਈ॥ (ਅੰਗ 1191)

ਕੁਪੰਥੀ, ਪਾਪੀ, ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਜੋਰ-ਜੁਲਮ ਕਰਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਦੀ ਸੋਭਾ ਤਿਲ ਮਾਤਰ ਨਹੀਂ ਘਟਦੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਤਮ ਪ੍ਰਬੋਧ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਦਾ ਜਾਚਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਮੈਚ: ਆਓ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਡੀਏ

ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕੋ ਮੁਲਕ 'ਇੰਡੀਆ' ਸੀ। ਉਹਦੀਆਂ ਹਾਕੀ ਟੀਮਾਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇਕ ਤੋਂ ਦੋ ਤੇ ਫਿਰ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮੁਲਕ ਬਣਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਖੇਡਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਦੇ ਕੋਈ ਟੀਮ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਦੇ ਕੋਈ। ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਿਲਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹੋ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹੋ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਧਰਮ। ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਮੈਚ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ

ਪ੍ਰਿ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 647-785-1661

ਵੱਲੋਂ ਹੱਥ ਨਾ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਸੌਂਤੀ ਸਿਆਸਤ ਖੇਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ। ਖੇਡਾਂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਦੁਰਭਾਵਨਾ। ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਾਈਆਂ ਭਿੜਾਈਆਂ ਦਾ ਬਦਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਸਮੇਂ ਓਨਾ ਚਿਰ ਲੜਾਈਆਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਚਲਦੇ ਸਨ। ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਮਾਟੋ ਹੀ ਹੈ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣਾ ਤੇ ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਣ ਵਧਾਉਣਾ। ਪਰ ਸੌਂਤੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਲਈ ਸਿਹਤਮੰਦ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਵੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸੰਬੰਧ ਕਦੇ ਚੰਗੇ ਤੇ ਕਦੇ ਮਾੜੇ ਬਣਾ ਕੇ ਕੁਝ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ

ਵਧਾਉਣ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕ ਇਹ ਪੜ੍ਹਦੇ-ਸੁਣਦੇ ਅੱਕੇ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਤਾਂ ਲੈਣਗੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਉਣਗੇ। ਜੇ ਜਿੱਤ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਤੋਂ ਟਰਾਫੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ। ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਵੇਂ ਲੋਲਤੀਆਂ ਕੱਢਦੇ ਫਿਰਨ ਕਿ ਜਿੱਤੀ ਟਰਾਫੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ? ਕੈਸੀ ਬਚਗਾਨਾ ਸਿਆਸਤ ਹੈ? ਇਹ ਦੋਗਲਾ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ? ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਰੌਂਦ ਮਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਖਾਣ ਹੈ ਅਖੇ ਨਾ ਖੇਡਣਾ, ਨਾ ਖੇਡਣ ਦੇਣਾ, ਬੱਸ ਖੁੱਤੀ 'ਚ...। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੱਦਰ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਵੇਖ ਲਓ ਕਿ ਖੇਡੀ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪਰ ਖੁੱਤੀ 'ਚ ਜ਼ਰੂਰ...। ਕੀ ਕਹੀਏ ਅਜਿਹੇ ਚੱਕਵੇਂ ਚੁੱਲਿਆਂ ਨੂੰ? ਖਿਡਾਰੀ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਬਤੇ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੁਕਮ ਆਵੇ ਉਵੇਂ ਵਜਾਉਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ। ਓਲੰਪਿਕ ਚਾਰਟਰ ਵਿਚ ਵੀ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਸਾਫ਼ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਮਾਟੋ ਦੋਸਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣੀ। ਭਾਰਤ, ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੋਢੀ ਮੁਲਕ ਹੈ। 1951 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀਆਂ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਨਾਅਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਖੇਡੋ। ਉਹ ਨਾਅਰਾ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਖੇਡਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ 1965 ਤੋਂ ਲਿਖਦਾ ਆ ਰਿਹਾ। ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਕਬੱਡੀ ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਵੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਕਸਰ ਆਖਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਖਿਡਾਰੀ ਇਕੋ ਬਾਲਟੀ 'ਚੋਂ ਇਕੋ ਗਲਾਸ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕੋਈ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦ ਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸੂਝਚਿਤਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਹੋਏ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚਾਂ ਦੇ ਅੱਗੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਨਾ ਮਿਲਾਉਣ ਦੇਣਾ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ

ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ। ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਨ ਦੇ ਦੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦੋਖੀ। ਪੁਰਾਤਨ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ 776 ਪੂ: ਈ: ਤੋਂ 392 ਈ: ਤਕ ਹਰ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਖੇਡਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲੜਾਈਆਂ ਬੰਦ

ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਰੋਮ ਦੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਬਿਓਡਾਸੀਅਸ ਪਹਿਲੇ ਨੇ 393 ਈ: ਵਿਚ ਓਲੰਪੀਆ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ 'ਚ ਆਉਣ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਬਿਓਡਾਸੀਅਸ ਦੂਜੇ ਨੇ 426 ਈ: ਵਿਚ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਉੱਪਰ ਉਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵੀ ਕਹਿਰਵਾਨ ਹੋ ਗਈ। ਦੋ ਸਦੀਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਓਲੰਪੀਆ ਦੀ ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਭੂਚਾਲ ਆਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੇਡੀ-ਮੱਲੂਦੀ ਨਗਰੀ ਬੇਹ ਬਣ ਗਈ। ਮੰਦ-ਮੰਦ ਵਹਿੰਦੀ ਕਲਾਦੀਅਸ ਨਦੀ ਐਲਬੀਅਸ ਨਦੀ ਵਿਚ ਜਾ ਮਿਲੀ ਤੇ ਓਲੰਪੀਆ ਦਾ ਸਾਰਾ ਰੋਣਕ-ਮੇਲਾ ਉਹਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਸਮਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਸਾਲ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਓਲੰਪੀਆ ਦੀ ਸਾਰ ਨਾ ਲਈ। 1875 ਤੋਂ 1881 ਤਕ ਕੀਤੀ ਖੁਦਾਈ ਨੇ ਓਲੰਪੀਆ ਦੇ ਖੰਡਰ ਲੱਭ ਲਏ। 25 ਨਵੰਬਰ 1892 ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ

ਸੋਰਬੋਨ ਵਿਖੇ ਪੀਅਰੇ ਦਿ ਕੂਬਰਤਿਨ ਨੇ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ। ਜੂਨ 1994 ਵਿਚ ਪੈਰਿਸ ਵਿਖੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ 12 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 79 ਡੈਲੀਗੇਟ ਤੇ 49 ਖੇਡ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਥੇ

ਦੇ 43 ਈਵੈਂਟਾਂ ਵਿਚ 14 ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ 200 ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਦੋ ਸੌ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਮੁਲਕ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਬਦਬਖ਼ਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਚੌਧਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਕਰ ਕੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਹੀ ਹੱਥ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਲੇਸੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ। ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਬਿਊਰੋਕਰੇਸੀ ਕੋਲ ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਨੇਤਲਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਹੱਥੀ ਹੰਢਾਇਆ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨੇ ਨਹੀਂ ਟਲਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖੇਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੱਸ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸਤ ਚਮਕਾਉਣ ਦਾ ਹੀ ਫਿਕਰ ਹੁੰਦਾ! ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਵਧਾਉਣ 'ਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਗੂ ਖੇਡਾਂ ਉਤੇ ਨਹੀਂ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਉਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤ ਪਾਲਦਿਆਂ ਖਿਡਾਰੀ ਤੇ ਖੇਡ ਮਾਹਿਰ ਅਕਸਰ ਖੁੱਜੇ ਲਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 2010 ਵਿਚ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ਾਲ ਵਾਹਗਾ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵੇਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਤਿੰਦਰ ਪੰਨੂ ਨੇ ਵਿਅੰਗਮਈ ਕਾਵਿ ਬੰਦ ਲਿਖਿਆ ਸੀ: -ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਦੀ ਜਦੋਂ ਮਸ਼ਾਲ ਪਹੁੰਚੀ, ਵਾਹਗੇ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਗੇਟ ਬਣਾਏ ਹੋ ਸੀ। ਸ਼ੀਲਾ ਦੀਖਸਤ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਚੱਲ ਆਈ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਦਲ ਜੀ ਆਏ ਹੋ ਸੀ। ਕਿੱਦਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕਲਮਾਦੀ ਵੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ, ਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਜੀਹਨੇ ਲਗਵਾਏ ਹੋ ਸੀ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਮਸ਼ਾਲ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਕੇ, ਫੋਟੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਖਿਚਵਾਏ ਹੋ ਸੀ ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਖਿਡਾਰੀ ਸਨ ਖੜ੍ਹੇ ਪਿੱਛੇ, ਧਾਤ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਅੱਗੇ ਲਾਈ ਹੈ ਸੀ ਧੌਣ ਉੱਚੀ ਸੀ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ, ਨੀਵੀਂ ਓਥੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਪਾਈ ਹੈ ਸੀ!

ਸਾਨੂੰ ਵੀ 'ਲੋਕਲ' ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਉ

ਜਦ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਮੁਲਕ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ (ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝਦੇ) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਗਤੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ 'ਮੈਨੂੰ ਨੋਬੇਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਉ' ਦੀ ਰਟ ਲਗਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਅਚਨਚੇਤ ਇਲਹਾਮ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਾਂ, 'ਨੋਬੇਲ' ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਮ-ਜ਼-ਕਮ 'ਲੋਕਲ' ਪੀਸ ਪਰਾਈਜ਼' ਦੇ ਤਾਂ ਇੱਟ-ਪੱਥਰ ਵਾਂਗ ਪੱਕੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਾਂ!

ਪ੍ਰਿ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡਮ
ਫੋਨ: 98766-55055

ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕੋਈ ਨਿੱਕਾ-ਮੋਟਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੁਗਤ ਤਾਂ ਲੜਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਐ, ਜੁਗਤ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਰਾਜ ਦਰਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ-ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਅਗੇ ਠੂਠਾ ਫੜ ਕੇ ਮੰਗਤੇ ਬਣਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਇਹ ਪੁਕਾਰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਐ ਕਿ 'ਦੇਹ ਦਾਤਾ ਕੇ ਨਮ ਤੁਝ ਕੋ ਅੱਲਾ ਰਖੇ' ਬਲਕਿ ਇਹ ਪੁਕਾਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਰਨੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ, ਸਗੋਂ ਗੁਹਾਰ ਲਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਮਾਹਾਂ ਦੇ ਆਟੇ ਵਾਂਗ ਆਕੜ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰ-ਦੀਵਾਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੂੜੇ ਰਹਿੰਦੇ

ਹਾਂ, ਫਿਰ ਭਲਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਫਿਰਿਐ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਵੇ। ਪੂਛ ਹਿਲਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਬੁਰਕੀ ਖਾਵਾਂਗੇ! ਜੇ ਭਲਾ ਟਰੰਪ ਵਰਗਾ ਪਾਵਰਫੁਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਰ ਚੁੱਤੇ ਦਿਨ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਚੌਂਕਾਂ ਵਿਚ 'ਨੋਬੇਲ' ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੁਹਾਰ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਭਲਾ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਖੇਤ ਦੀ ਮੂਲੀ ਹਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ 'ਲੋਕਲ' (ਸਥਾਨਕ) ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਕਰੇ- 'ਕੈ ਬਾਗੇ ਦੀ ਮੂਲੀ ਹੁਸੈਨਾ! ਕੈ ਬਾਗੇ ਦੀ ਮੂਲੀ' ਬਾਗਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਫੁਲ ਅਜਾਇਬ, ਤੂੰ ਭੀ ਇੱਕ ਗਧੂਲੀ।' ਸਾਨੂੰ ਟਰੰਪ ਦੀ ਮੰਗਤਾਗੀਰੀ ਨੇ ਬੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ, ਜਿਸ ਨੇ 'ਟੈਰਿਫ ਟਰੇਡ' ਜੰਗ ਛੇੜ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹ ਸੂਤਿਆ ਪਿਆ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਗਿੜਗਿੜਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਸਵੈਮਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਵਕਾਰੀ ਸਵਾਲ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਆਪਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 'ਅਨੋਖਾ ਲਾਡਲਾ ਖੇਲਣ ਕੋ ਮਾਂਗੇ ਚਾਂਦ' ਪਰ ਟਰੰਪ ਆਪਣੀ ਇਸ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਲਈ ਬੜੀਆਂ ਠੋਸ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤਕ 7 ਜੰਗਾਂ ਬੰਦ ਕਰਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੰਬੋਡੀਆ-ਥਾਈਲੈਂਡ, ਕਾਂਗੋ-ਰਵਾਂਡਾ, ਕੋਸੋਵੋ-ਸਰਬੀਆ, ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਮਿਸਰ-ਈਥੋਪੀਆ, ਅਰਮੀਨੀਆ-ਆਜ਼ਰਬਾਈਜਾਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਅਠਵੀਂ ਜੰਗ, ਜੋ ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਹਮਾਸ ਵਿਚਾਲੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਵੀ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਚਲ ਰਹੀ ਹੂਸ-ਯੁਕਰੇਨ ਜੰਗ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਲ ਵੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੈ ਨਾ ਕਮਾਲ! ਭਾਰਤ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 7-

10 ਮਈ ਵਾਲਾ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲਾ ਟਕਰਾਅ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤੀਸਰੀ ਧਿਰ ਦਾ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਟਰੰਪ 50 ਕੁ ਵਾਰ ਇਹ ਮੁਹਾਰਨੀ ਪੜ ਚੁਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਵਿਰਾਮ ਦਿਵਾਇਆ, ਵਰਨਾਂ ਦੇਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਯੁੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ! ਉਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਹੋਰ ਖੁਸ਼ਨੂਦੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਨੋਬੇਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਟਰੰਪ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ 'ਸੱਚੀ ਸਰਕਾਰ' ਦੇ ਸਰਵੇ-ਸਰਵਾ ਫੀਲਡ ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਸਿਮ ਮੁਨੀਰ ਅਤੇ ਪਾਕਿ-ਫੋਜ ਦੇ ਰਹਿਮੇ-ਕਰਮ ਵਾਲੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨਾਲ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਗਰੇਟ' ਕਹਿ ਕੇ ਵਡਿਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਮੁਨੀਰ ਨੂੰ ਖਾਣੇ ਪ੍ਰੋਸਦੇ! ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ! ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਰੁਕਵਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਟਰੰਪ ਆਪ ਇਰਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਉਪਰ ਭਾਰੀ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰਦੇ! ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ, ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਉਪਰੋਂ-ਉਪਰੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਗੱਲ ਮੰਨਦਾ ਲਗਦੇ ਪਰ ਹਮਾਸ ਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਉਪਰ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰਨੋਂ ਨਹੀਂ ਟਲਦਾ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਹਮਾਸ ਵਿਚ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਈ ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤੇ 20 ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਚੋਂ ਹਮਾਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਫੀ ਨੁਕਤੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਆਸਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਲੋਂ ਹਮਾਸ-ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਉਪਰ ਐਤਵਾਰ (5 ਅਕਤੂਬਰ) ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਬੰਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਲਾ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਹੋਈ। ਆਪ ਹੀ ਹਥਿਆਰ ਦਿਉ, ਆਪ ਵੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਫਿਰ ਆਪ ਹੀ ਸਬੰਧਤ

ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਨਾ ਵਰਤਣ ਦਾ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿਉ! ਨਿਦਾ ਫਾਜ਼ਲੀ ਨੇ ਖੂਬ ਕਿਹੋ- 'ਸਾਤ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਸੇ, ਕੋਈ ਕਰੇ ਵਿਉਪਾਰ' ਪਹਿਲੇ ਭੇਜੇ ਸਰਹਦੇ, ਫਿਰ ਭੇਜੇ ਹਥਿਆਰ।' ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਐਨੀ ਲਲਕ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਆਮ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਵੀ ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਹੀ ਰਟ ਲਗਾਈ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੱਤ ਜੰਗਾਂ ਰੁਕਵਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਜੰਗ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਨੋਂ ਬਚਾਈਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਉਦਾਸੀ ਵੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮਦਦ ਲਈ ਅਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਇਕੱਲੇ ਨੇ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਐਨਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਥੋਂ ਤੀਕ ਆਖ ਦਿਤਾ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਬੇਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬੜੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਨਤਕ ਮੰਚਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਠੋਕਣ ਵਾਲੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਘੜਮਚੌਧਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਰਬਸੰਤੀ ਨਾਲ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਉਪਰ ਆ ਕੇ ਕੁੰਡੀ ਫਸ ਗਈ। ਇੱਕ ਪੰਜ-ਮੈਂਬਰੀ ਸਾਲਸੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਘੜਮ-ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬਤੌਰ ਮੈਂਬਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਭ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਬੰਦੇ ਉਪਰ ਹੀ ਗੁਣਾ ਪਊ, ਪਰ ਹੋਇਆ ਬਿਲਕੁਲ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਅਲੋਕਾਰ। ਘੜਮਚੌਧਰੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੌੜ 'ਚ

ਵਿਅੰਗ

ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਠੋਕਤੀ! ਦੋ ਜਣਿਆਂ 'ਚ ਪਈ ਘਿਚ-ਘਿਚ ਮੁਕਾਉਣ ਲਈ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹੀ ਭੁਗਤ ਗਏ! ਠੀਕ ਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਹਿਰਖ ਦੀ ਮਾਰੀ ਸਿਵਿਆ' ਨੂੰ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਐ! ਟਰੰਪ ਦੀ ਠੂਠਾਗੀਰੀ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਦਰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਏ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ 'ਲੋਕਲ' ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮੰਗਣ ਲਗ ਪਏ। ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਹਿਤ ਅਸੀਂ ਵੀ ਟਰੰਪ ਵਾਂਗ ਕਰਵਾਈਆਂ ਯੁੱਧਬੰਧੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ-ਵਿਖਿਆਨ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਹੀ ਚੱਕ-ਚਕਾ ਕੇ ਇੱਕ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਾਲੇ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਤੂੰ-ਤੂੰ ਮੈਂ-ਮੈਂ, ਆਪਣੀ ਉਂਗਲ-ਦੇਣ ਦੀ ਕਲਾ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਅਨੇਕਾਂ ਘਰੇਲੂ ਝਗੜੇ, ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਪਵਾਏ ਸਿਤੀ-ਸਿਆਪੇ, ਮੁਹੱਲੇ 'ਚ ਗੱਡਿਆ ਸੇਹ ਦਾ ਤੱਕਲਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਟੋ-ਕਲੇਸ ਆਦਿ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ! ਐਨੀਆਂ 'ਸੀਜ਼ਫਾਇਰ' (ਜੰਗ-ਬੰਦੀਆਂ) ਕਰਵਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਲਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਮਾਈ ਦਾ ਲਾਲ ਹੈ ਜੋ 'ਲੋਕਲ' ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇ! ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਮਿਲਣਾ ਸਿਰਫ ਸਾਡੀ ਹੀ ਮਾਣ-ਘਟਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਹੱਲੇ ਦੀ, ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ, ਸੱਚ ਪੁੱਛੋਂ ਤਾਂ 'ਸਟੇਟ' (ਰਾਜ) ਦੀ ਮਾਣ-ਘਟਾਈ ਹੋਵੇਗੀ! ਸੋ, ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਨੋਬੇਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਉ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਦਿਉ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡਾ 'ਲੋਕਲ' ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹਰ ਹਾਲਤ 'ਚ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ! ਵੈਸੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦਾ ਲੰਗੇਟੀਆ ਯਾਰ 'ਵੇਕਲ ਫਾਰ ਲੋਕਲ' ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ, ਸੋ ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਉਝ ਵੀ 'ਸਵਦੇਸੀ-ਪ੍ਰਸਤ' ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ!

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਮਾਸਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਮਾਸਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ 'ਬਾਬਾ ਜੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੰਮੇ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਾਹੜੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਨਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਸੁਭਾਅ ਗੁੱਸੇਖੋਰ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੱਦ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ। ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਫਿਲਮੇਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਟ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਟ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਡਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੀਰੀਅਡ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦਾ। ਸਕੂਲ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਧਰਮਕੋਟ ਤੋਂ ਮੁੜਨ ਵਾਲੇ ਮੋੜ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ। ਉਹ ਮੋੜ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਦੋ ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਸਾਈਕਲ ਪੌਣੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਉਸ ਮੋੜ ਤੋਂ ਮੁੜ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ। 'ਬਾਬਾ ਜੀ' ਵਕਤ ਦਾ ਬੜਾ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਸਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸਕੂਲ 9.15 ਵਜੇ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਈਕਲ ਪੂਰੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਆ ਲੱਗਦਾ। ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਾਬੇ ਜੀ ਦੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੁਖਣਾਂ ਸੁੱਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਈਕਲ ਪੌਣੇ ਨੌਂ ਤੱਕ ਸਕੂਲ ਵਾਲਾ ਮੋੜ ਨਾ ਮੁੜਦਾ, ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨੱਚਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਰੱਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਹੋ ਕੇ ਸੁਣ ਲਈ ਹੋਵੇ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੱਤਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਆਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕਲਾਸ ਨੂੰ ਐਮ.ਬੀ.ਡੀ. ਖਰੀਦ ਲੈਣ ਲਈ ਆਖ ਦਿੱਤਾ। ਕਲਾਸ ਦੇ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹੀ ਗਾਈਡ ਲੈ ਆਈ। ਹਫ਼ਤ ਦੇ ਵਿਚ-ਵਿਚ ਅੱਧਿਓਂ ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਾਈਡਾਂ ਖਰੀਦ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤਕ ਵੀ ਗਾਈਡ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖਰੀਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਈਡ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਲਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ। ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਿੱਤ ਨਵੀਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਗਾਈਡ ਵਿਹੁਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ

ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਸੋਮਵਾਰ ਤਕ ਗਾਈਡ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਦਾ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਧੇ ਸੋਮਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਗਾਈਡ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਨਿੱਮੋਝੁਣਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਹੀ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਦੇਖਿਆ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੇ 8 ਕੁ ਜਣੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੀ ਕਲਾਸ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਨ ਫੜ੍ਹਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦਾ ਵਾਕ ਵੀ ਪੂਰਾ

ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੱਤਾਂ ਹੇਠ ਦੀ ਬਾਹਵਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਕੰਨ ਫੜ੍ਹ ਲਏ ਸਨ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਵਾਰੇ-ਵਾਰੀ ਇਕੱਲੇ-ਇਕੱਲੇ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਮੁਰਗਾ ਬਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਉਠਾ ਕੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਡੰਡੇ ਮਾਰਦੇ। ਇੰਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਫੈਂਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਕਈ ਮੁੰਡੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਸੀ ਵੀ ਗਰੀਬ ਘਰਾਂ ਦੇ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਸਾਂ ਕਿ ਉਹ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਕੁੱਟ ਖਾਈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਆਖਰ ਮੇਰੀ ਵੀ ਵਾਰੀ ਆ ਗਈ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਠਾ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕੀਤੇ। 'ਠਾਹ' ਕਰਕੇ ਡੰਡਾ ਮੇਰੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਵੱਜਾ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਚੀਕ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਚੀਰਦੀ ਚਲੀ ਗਈ। ਮੇਰੀਆਂ ਧਾਹਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ। ਬੈਂਤ ਦੇ

ਡੰਡੇ ਦੀ ਮਾਰ ਇੰਨੀ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਈ ਜਿੰਨੀ ਮੇਰੇ ਦਿਲ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰੂਹ 'ਤੇ ਚੀਰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਭਾਵੇਂ ਅਣਗਿਣਤ ਵਾਰ ਕੁੱਟ ਖਾਧੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਉਸਤਾਦ ਕੋਲੋਂ ਓਏ ਤਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਖਵਾਈ। ਹੁਣ ਕੁੱਟ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਰਕੇ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ। ਇਸਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਤਾਂ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਗਾਈਡ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 40-45 ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਬੱਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਘਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮੰਦਹਾਲੀ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੋਂ ਲੰਘ ਗਈ।

'ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗਰਾਮਰ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਲਗਾਈ ਆ? ਤੁਸੀਂ ਗਰਾਮਰ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ? ਗਾਈਡ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਐ...?' ਮੈਂ ਜਿਵੇਂ ਚੀਕ ਹੀ ਪਿਆ ਸਾਂ। ਮੈਥੋਂ ਐਨੀ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਲਾਡਲਾ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਸਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਛੇਵੀਂ ਕਲਾਸ ਤਕ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਹੁਣ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਲਾਸ ਦਾ ਮੋਨੀਟਰ ਸਾਂ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਵੇਂ ਬੋਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ? ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਮਾਸਟਰ ਅੱਗੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਰਾ ਸਕੂਲ ਡਰਦਾ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਸੁੰਨ ਪਸਰ ਗਈ ਸੀ। ਜਮਾਤੀ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆਇਆ ਬਾਬਾ ਜੀ ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਚਮੜੀ ਉਧੇੜ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਹ ਕੀ? ਡੰਡਾ ਮਾਰਨ ਲਈ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦਾ ਉੱਠਿਆ ਹੱਥ ਬਾਏਂ ਸਿੱਥਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਿਹਰਾ ਪੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਪਲੱਤਣ ਫਿਰ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੰਡਾ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕਲਾਸ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨਿੱਮੋਝੁਣੇ ਜਿਹੇ ਹੋ ਕੇ ਦੂਰ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਜਾ ਬੈਠੇ ਤੇ ਦੇਰ ਤਕ ਉੱਥੇ ਹੀ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਉਹ ਬਾਕੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬੈਠੇ। ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਤਕ ਉੱਥੇ ਹੀ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਸਨ। 'ਸਰ ਮੈਥੋਂ ਗਲਤੀ ਹੋਗੀ...ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿਉ। ਮੈਂ ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਮੁਜਰਮਾਂ ਵਾਂਗ ਹੱਥ ਜੋੜੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸਾਂ।

'ਸਰ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ?... ਸਰ ਮੈਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਕੁੱਟ ਲਉ। ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਮੂਰ੍ਹੇ ਬੋਲਦਾ ਸਰ ਜੀ...।' ਮੇਰੇ ਹੰਝੂ ਵਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਕੁ ਹੰਝੂ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ

ਗੁਰਮੀਤ ਕੜਿਆਲਵੀ

ਗੁਰਮੀਤ ਕੜਿਆਲਵੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਉੱਘਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਥਾ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ, ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਾਟਕ ਵੀ ਲਿਖ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਆਤਮ ਖੋਜੀ 'ਤੇ ਲਘੂ ਫਿਲਮ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਨਾਟਕੀਕਰਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਕੜਿਆਲਵੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਿੰਦੀ, ਮਰਾਠੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ 'ਚ ਵੀ ਅਨੁਵਾਦ/ਲਿਪੀਅੰਤਰ ਹੋ ਕੇ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕਾਲਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਮੀਦ ਹੈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।

'ਤੇ ਜਾ ਡਿੱਗੇ ਸਨ। ਦਰਅਸਲ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਜੀਤ ਜੀ ਦੀ ਅੰਦਰੋਂ ਬੜੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦਾ ਸਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਨ। 'ਨੂੰ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ... ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਹੋਈ ਐ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਫੜ ਕੇ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਘੁੱਟ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਮੈਨੂੰ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦਾ ਗੱਚ ਭਰ ਆਇਆ ਸੀ। 'ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਐ-ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਲਤ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੋਲਣ ਜੋਗਾ ਹੋਇਆ।' ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਚਮਕ ਸੀ।

ਨਾਵਲ 'ਚਾਰ ਗੁਰੀਲੇ'

ਲੇਖਕ: ਪਰਮਜੀਤ ਰੋਡੇ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ: ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਮੁਹਾਲੀ
ਮੁੱਲ: 500, ਸਫ਼ੇ: 370
ਸੰਪਰਕ: ਪਬਰਅਰ50@ਚਲੋਦ।ਚੋਮ
'ਚਾਰ ਗੁਰੀਲੇ' ਪਰਮਜੀਤ ਰੋਡੇ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਨਾਵਲ ਹੈ। 370 ਸਫ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਲੇ ਇਸ ਵੱਡੇ ਅਕਾਲੀ ਨਾਵਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ ਜਾ ਪੁੱਜਦੀ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸ਼ਾ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਜਬਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਕੁੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਲੈਣ ਲਈ ਦਰ-ਦਰ ਭਟਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪੁਲਸ ਤੇ ਨਿਆਂਤੰਤਰ ਅਮੀਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਚੜ੍ਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਮ-ਖਿਆਲੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਕੇਬੰਦ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਨਾਵਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰਾਂ ਫੱਤੂ, ਮੀਨਾ ਅਤੇ ਛਿੰਦਰ ਨਾਲ, ਜੋ ਜਬਰ-ਜਨਾਹ ਦੀਆਂ ਪੀੜਤ ਕੁੜੀਆਂ ਲਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਜੱਗਾ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜੋ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਅਤ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਖੂਬੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਾਸੀਆਂ ਗੁਸਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਇਕ ਵਜੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਨਾਇਕ ਹੋ ਨਿਬੜਦੇ ਹਨ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਜਿੱਥੇ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਪਾਜ ਉਘੇੜਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਆਮਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ, ਕਹਾਣੀ ਵਿਚਲੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਨੂੰ ਜਾਤੀਵਾਦ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ 'ਚ ਬੱਝਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ

ਨਿਰ-ਸਵਾਰਥ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਦੋ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਭਾਵੇਂ ਨਿੱਜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਪਰ ਰੂਪ ਹੋ ਕੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਆਪਣੀ ਇਸ ਰਚਨਾ ਅੰਦਰ ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਥਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਗੋਣ ਹੋ

ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਪਾਤਰ ਜੱਗਾ (ਜਗਜੀਤ) ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਤਾਰੇ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜਨਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਸਕੇ ਮਾਮੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ, ਸੀ ਨਹੀਂ ਵੱਟਦਾ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਵਲ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਬਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੰਡੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਚਿਤਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜੱਜ, ਜਬਰ-ਜਨਾਹ ਦੇ ਦੋ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੋਦਾਗਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਅੱਗ ਠੰਡੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਵਲ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰਲ ਅਤੇ ਪਲਾਟ ਗੁੰਦਵਾਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪਾਠਕ ਅਕੇਵਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਨਾਵਲ ਵਿਚਲੀਆਂ ਇੱਕ-ਦੂੱਕਾ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੁਹਰਾਓ ਅੱਖਰਦਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਪਰਮਜੀਤ ਰੋਡੇ ਦੀ ਇਹ ਪਲੇਠੀ ਰਚਨਾ ਗਲਪਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲਕਾਰੀ ਦਾ ਪਿਤ ਹੋਰ ਮੋਕਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰਮਜੀਤ ਰੋਡੇ ਇਸ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ।

-ਸੁਖਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ
ਫੋਨ: 98149-65928

ਮਾਂ-ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਅਮਰ ਬੰਧਨ!

ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਗਧੇ-ਮੂੰਹ ਵਾਲੀ ਔਰਤ' ਕਿਹਾ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੇ ਸਿਰਫ 'ਮਾਂ' ਕਿਹਾ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਮਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਸੀ, ਪਰ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਤਾਅਨੇ ਕੱਸੇ। ਉਹ 'ਮੁਲ-ਫੇਸਡ ਵੁਮਨ' ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਐਂਟੀਆਨਾ ਲੁਕਾਸੀ, ਜੋ ਲੁਕਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਚਿੱਟੀ ਚਮੜੀ, ਜੋ ਅਲਬਾਈਨਿਜ਼ਮ ਦੀ ਦੇਵੀ ਦੀ ਭੇਟ ਸੀ, ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬੇਟੇ ਜੋਸਫ ਲਈ ਉਹ ਸਿਰਫ 'ਮਾਂ' ਸੀ, ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ, ਇੱਕ ਸਹਾਰਾ।

ਇੱਕ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜੀਵਨ, ਪਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਿਆਰ! ਐਂਟੀਆਨਾ, ਜੋ ਮੈਡਾਗਾਸਕਰ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਆਈ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਹਿਤ ਬਾਰਨਮ ਦੇ ਸੋਅਜ਼ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਦਾ ਚਿਹਰਾ, ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਜੀਬ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਝਲਕਾਂ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ। 'ਗਧੇ-ਮੂੰਹ ਵਾਲੀ' - ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਗੂੰਜਦੇ, ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅੱਥਰੂ ਸਨ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਬੇਟੇ ਲਈ ਸੀ। ਜੋਸਫ, ਜੋ ਵੀ ਅਲਬਾਈਨੋ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਵਾਇਲਨ ਦੀਆਂ ਤਾਣਾਂ ਨਾਲ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਵਾਇਲਨ ਵਜਾਉਂਦਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਤਾਣ ਵਿਚ ਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਗੂੰਜਦਾ।

ਮਾਂ-ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਅਮਰ ਬੰਧਨ! ਜਦੋਂ ਬਾਰਨਮ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਵੰਡਰਫੁਲ ਅਲਬਾਈਨੋ ਫੈਮਿਲੀ' ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਨ। ਪਰ ਜੋਸਫ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਇੱਕ ਦੇਵੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਖਦਾ, 'ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਡਾਹ ਲਵੇ।' ਰਾਤਾਂ ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਹਟਦੇ, ਜੋਸਫ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹੰਝੂ ਸਨ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ

ਸਿਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉੱਚਾ ਰਹਿੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬੇਟੇ ਦਾ ਪਿਆਰ ਉਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਸੀ।

ਦੁੱਖ ਦਾ ਅੰਤ ਅਤੇ ਅਮਰ ਵਿਰਾਸਤ! 1865 ਵਿਚ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਦੀ ਅੱਗ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੋਅ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਜੋਸਫ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਵਾਇਲਨ ਦੀ ਹਰ ਤਾਣ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਸੀ। 1909 ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਕੈਨਸਰ ਸਿਟੀ ਵਿਚ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲੜਦਿਆਂ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਵਾਇਲਨ ਸੀ- ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਸੀ। ਐਂਟੀਆਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਪਿਆਰ ਜੋਸਫ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਸਦੀਵੀ ਰਹਿੰਦਾ।

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਆਰ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਚਿਹਰੇ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਜੋਸਫ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਰੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ।

-ਕਾਕਾ ਸੈਂਡੀ

ਇੱਕ ਨਿਵੇਕਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ – ‘ਰਾਵਣ ਹੀ ਰਾਵਣ’ !!

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਹਿਰ ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਵੀ ਲੇਖਕ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦਾ ਰਚਨਾਤਮਕ ਖੇਤਰ ਖਾਸਾ ਲੰਮਾ-ਚੌੜਾ ਹੈ। ਸੱਤਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਅੱਧੀ ਕੁ ਸਦੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫਰ ਵਿਚ ਸਰ ਕੀਤੇ ਮੀਲ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਕਹਾਣੀਆਂ, ਨਾਟਕ, ਆਲੋਚਨਾ, ਖੋਜ ਕਾਰਜ, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬੀ ਸੰਪਾਦਨ ਵਗੈਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਪਾਏਦਾਰ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੇਸ ਪਰਦੇਸ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਮੰਚਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਸਾਂਝਾ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਸਾਂਝਾਂ ਸੁਹਿਰਦ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪੈਂਡਿਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਦਲ ਰਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਦੇ ਪਿਤ ਵਿਚ ਬਦਲਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਆਏ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੂਖਮਤਾ ਨਾਲ ਵਾਚਦਿਆਂ ਅਤੇ

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਨ

ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ‘ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ’ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਦਰੁਸਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ ‘ਰਾਵਣ ਹੀ ਰਾਵਣ’ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿਚ ‘ਸੋਲਵੀ’ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਤਾਂ ਸਹਿਜੇ ਈ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦਰ ਵਰ੍ਹੇ ਫੂਕਣ ਜਾਂ ਜਾਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ‘ਰਾਵਣ’ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ, ਬਲਕਿ, ਦਿਨ-ਦੁੱਗਣੀ ਰਾਤ-ਚੌਗੁਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਰੂਪ ਬਦਲ-ਬਦਲ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਡਰਾ ਅਤੇ ਸਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। ‘ਰਾਵਣ ਹੀ ਰਾਵਣ’ ਪੁਸਤਕ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤਾਣਿਆਂ-ਬਾਣਿਆਂ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ, ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਕਵਿਤਾ, ਗਜ਼ਲ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਰਮਣੀਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। 80 ਸਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਰੰਗੀਲੀ ਵਿਚ 43 ਗਜ਼ਲਾਂ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਰੰਗ ਤੇ ਰੂਪ ਹਨ।

ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕਵਿਤਾ ‘ਕੈਦ ਕਰੋ, ਕੈਦ ਕਰੋ’... ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੈਦ – ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ‘ਤੇ ਲਗਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ‘ਰਾਵਣ ਅਤੇ ਰਾਵਣੀ ਸੋਚ’ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਉਸ ਹਰੇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤਾਰੇ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ‘ਕੈਦ’ ਕਰਨਾ ਲੋਚਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਵੀ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ... ਜੋ ਚੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਉਜੜ-ਉਜੜ ਕੇ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਜਗਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਹੌਸਲਾ ਬੁੱਢੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਦੇਖੇ ਕੁੱਲ ਜਹਾਨ ਪਿਆ
ਕੇਸਰੀ ਚੁੰਨੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਨੇ ਵੀ,
ਕੀਤਾ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਬੜਾ
ਇਹ ਬੁੱਢੇ ਬਾਬੇ ਕੈਦ ਕਰੋ,
ਇਹ ਕੇਸਰੀ ਚੁੰਨੀਆਂ ਕੈਦ ਕਰੋ।

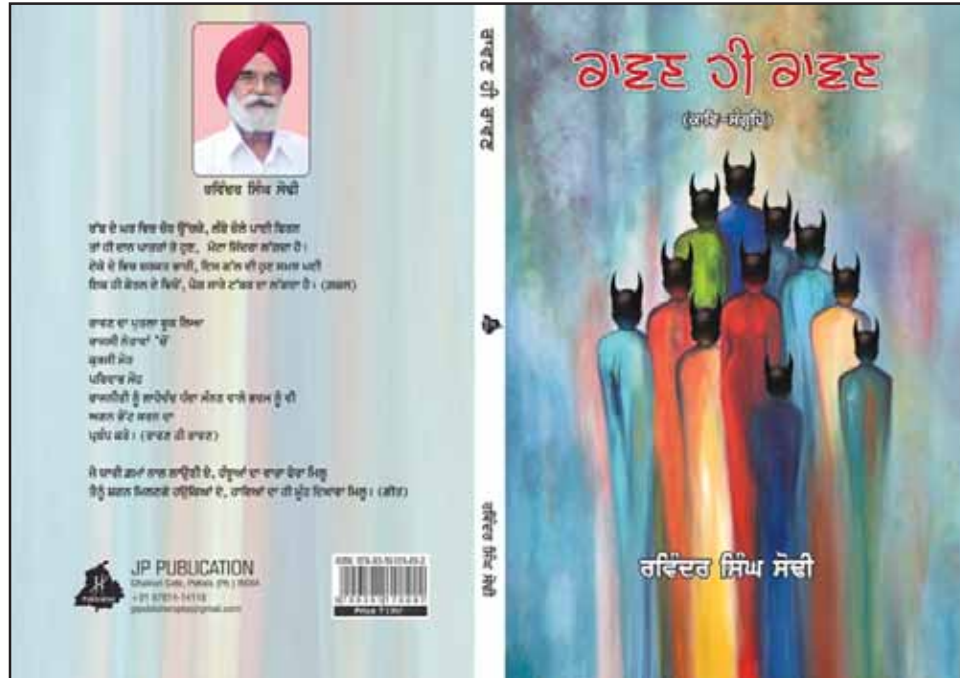
ਇਹ ਕਿਹੜੇ ਨੇ ਕਲਮਾਂ ਵਾਲੇ,
ਜੋ ਸਾਡੇ ‘ਤੇ ਤਨਜ਼ਾ ਕੱਸਦੇ
ਇਹ ਕਿਹੜੇ ਨੇ ਗੁਸਤਾਖ਼ ਲੋਕ,
ਜੋ ਸਾਡੀ ਹਰ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਹੱਸਦੇ
ਇਹ ਕਲਮਾਂ ਵਾਲੇ ਕੈਦ ਕਰੋ,
ਇਹ ਹੱਸਣ ਵਾਲੇ ਕੈਦ ਕਰੋ
ਕੈਦ ਕਰੋ, ਕੈਦ ਕਰੋ।

ਸਮੇਂ ਨੇ ਬਦਲਣਾ ਹੈ, ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਬਦਲਾਓ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਿਆ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਬਦਲਾਓ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਕੜਾ ਖੋਰਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ

ਤਿਲਕਦੀਆਂ-ਤਿਲਕਦੀਆਂ ਡਿੱਗ ਈ ਗਈਆਂ। ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੀ ਇਹ ਗਜ਼ਲ ਵੀ ਬਾਕਮਾਲ ਅਸਲੀਅਤ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ..

ਘਰਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ,
ਘਰ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਹਰ ਕਮਰੇ ‘ਤੇ,
ਵੱਖਰਾ ਜ਼ਿੰਦਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਚੋਰ ਉੱਚਕੇ,
ਲੰਬੇ ਚੋਲੇ ਪਾਈ ਫਿਰਨ

ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਦਾਨ ਪਾਤਰਾਂ ‘ਤੇ ਹੁਣ,
ਮੋਟਾ ਜਿੰਦਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਬਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਰਾਵਣ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਪਟਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੋਰ ਵਿਚ ਸੜਦਿਆਂ ਦੇਖ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਰਾਵਣ ਸਰੂਪ ਮਨੁੱਖ ਘੁੰਮਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਤਨੇ ਵਿਵਹਾਰ, ਕੁਰੀਤੀਆਂ, ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਹੇਠਾਨੀਅਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਲਫ਼ਮਣ ਰੇਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਲੰਘਿਦਿਆਂ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਵਣੀ ਰੁਤਾਨਾਂ ਵਿਚ ਲਾਲਚ, ਮੋਹ, ਰਿਸ਼ਵਤ, ਨਸ਼ੇ, ਹਵਸ, ਝੂਠ, ਲਤਾਈਆਂ ਫਸਾਦ ਕਿੱਧਰੇ ਘੱਟ ਹਨ...

ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਰਾਵਣ
ਫਿਰ ਰਹੇ ਚੁਫੇਰੇ...
ਇਕੱਲੇ-ਇਕੱਲੇ ਰਾਵਣ ਨੂੰ
ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ
ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦਾ
ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੋ।
ਅੱਜ ਦੇ ਡਾਇਨਾਸੋਰ...

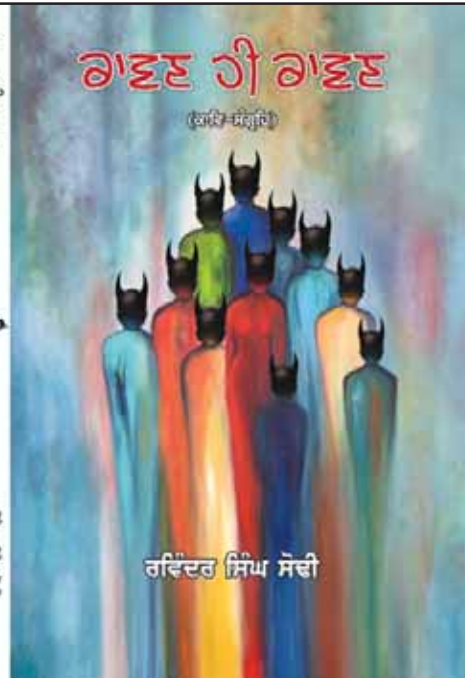
ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਚੰਮ ਦੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਿਆਂ, ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ, ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ, ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਣੇਦਾਰਾਂ, ਜਾਤਾਂ-ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕੋਠਤੀ ਵਿਚ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਲਈ ਵੰਗਾਰਿਆ ਹੈ।

ਸੋਚਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ
ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ
ਕਿ
ਇਹਨਾਂ ਖਤਰਨਾਕ
‘ਡਾਇਨਾਸੋਰਾਂ’ ਦੇ ‘ਕਾਲੇ ਯੁਗ’ ਨੂੰ
ਭੂਤਕਾਲ ਦੀ ਕੋਠਤੀ ਵਿਚ
ਕਦੋਂ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ?
ਕਦੋਂ?

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਗਜ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਮਨ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਜਿਹਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ... ਅਤੇ ਖੁਦ-ਬ-ਖੁਦ ਰੂਹ ਵਿਚੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ... ਵਾਹ.. ਵਾਹ... ਤੇ ਵਾਹ...

ਇੱਕ ਵਣਜਾਰੇ ਤੋਂ ਉਸ, ਕੀ ਪੁੱਛਿਆ ਭਾਅ ਵੰਗਾਂ ਦਾ
ਸਾਰੇ ਵਣਜਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ, ਡੇਰਾ ਲਾ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ।
ਮਹਿਲਾਂ ਵਰਗੇ ਘਰ ਦਾ ਸੁਖ ਬਹੁਤ ਭੋਗ ਲਿਆ ਹੈ
ਮਿੱਟੀ ਲਿੱਪੇ ਘਰ ਵਲ ਹੁਣ ਮੁੜ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ।

ਤੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਤਾਂ ਭਰ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ
ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਅਜੇ ਤਦਬੀਰ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ਕਈ ਰਿਸ਼ਤੇ ਇਤਨੇ ਪਾਕਿ-ਮੁਹੱਬਤੀ ਅਤੇ ਬੇਨਾਮ ਜਿਹੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਹੱਬਤੀ ਰੂਹ ਵਾਲਾ ਹੀ ਜਾਣ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਦੇਈਏ ਨਾਂ? ... ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਵੁਕ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਕਾਵਿ-ਮਨ ਦੇ ਵਲਵਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਬਤੀ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇੰਜ ਪਰੋਇਆ ਹੈ...

ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਪੌਣ
ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ‘ਚ ਕੁਝ ਕਹਿ
ਸਾਂ ਸਾਂ ਕਰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਲੰਘ
ਕਿਸੇ ਅਕਹਿ ਨਸ਼ੇ ‘ਚ ਪੱਤੇ
ਖਾ ਜਾਣ ਹੁਲਾਰਾ
ਪੌਣ ਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ
ਉਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਕੀ ਦੇਈਏ ਨਾਂ?

ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਮੌਤ ਇਕੱਲਿਆਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਰ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮਰੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਵਾਲੇ ਵੀ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖ ਪੈਰ ਪੈਰ ‘ਤੇ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਜਾਂ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਹੀ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਵੀ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬਣਨ ਲਈ
ਜਦੋਂ ਵੀ ਝੂਠ, ਫਰੋਬ
ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ...

ਬੇਦਾਵੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਾਡੇ ਧਰਮ-ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਬੇਦਾਵੀਏ ਸੱਭ ਹੱਦਾਂ ਬੰਨ੍ਹੇ ਪਾਰ ਕਰ ਗਏ ਹਨ... ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨੇ ਕਮਾਲ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਉਤਾਰੀ ਹੈ ਅਜੋਕੇ ਬੇਦਾਵੀਆਂ ਦੀ!!

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਜੋ
‘ਵਜ਼ੀਰ’ ਕਹਾਉਂਦੇ
ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਪਿੱਛੇ

ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਨੂੰ
ਹੱਥ ਪਾਉਂਦੇ।

ਜੇਕਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਰੰਗ ਹੀ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਯਾਦਾਂ ਹੀ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਕਿਤਨਾ ਰੁੱਖਾ ਤੇ ਬੇ-ਰੰਗਾ ਹੋਵੇ? ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੰਗ ਬਦਲਦੇ ਨੇ, ਹਰੇਕ ਰੰਗ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਰੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਜਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੀਤ ਜਾਣ ‘ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋਢੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਝਲਕ... ਦੇਖੋ

ਕੁਝ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ,
ਕੁਝ ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ
ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਤਾਉਂਦੀਆਂ,
ਉਹ ਯਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ੀਆਂ-ਮੁਨੀਆਂ, ਗੁਰੂਆਂ-ਪੀਰਾਂ, ਸੂਫੀਆਂ-ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਯੋਧਿਆਂ-ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਦੀ ਭੋਇੰ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੀ ਰੂਹ ਕੁਰਲਾ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਜਦ ਭਰਮਾਂ-ਧਰਮਾਂ, ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾ ਕੇ ‘ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿਚ ਰਾਵਣ’ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਭਰਮ ਹੀ ਮਾਰ ਗਏ,
ਕੁਝ ਭਰਮਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਮਾਰ ਗਏ
ਧਰਮੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਧਰਤਾਂ ‘ਤੇ,
ਸਾਨੂੰ ਧਰਮਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਰ ਗਏ।

‘ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਮੁਹਿੰਮਾਂ’ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕੌਣ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ‘ਜੀਨ’ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਜੇ ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਬਰੂਹਾਂ ‘ਤੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ, ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ! ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਤੀਅਲ ਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਇੰਜ ਆਖ ਰਹੇ ਨੇ...

ਹੰਕਾਰ ਤਿਆਗ
ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਬਰੂਹਾਂ
ਮੱਲੀ ਬੈਠੇ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸੱਥ ਵਿਚ ਜਾ
ਕੁਝ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣ
ਕੁੱਝ ਆਪਣੀਆਂ ਸੁਣਾ
ਕਾਲੇ ਕਨੂੰਨਾਂ ਵਾਲੀ ਵਹੀ ਨੂੰ ਤੂੰ
ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪਾ।

ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਚਿਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ। ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤੀਆਂ ਦੇ ਪਰ ਆਉਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਜੇਕਰ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਕੁਤਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅੰਬਰ ਵੀ ਖੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਨੀਲੇ ਅੰਬਰਾਂ ਵਿਚ ਪਰਵਾਜ਼ ਭਰਨ? ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਬਿਆਨਿਆ ਹੈ...

ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਅੰਮਤੀ ਦੀ ਜਾਈ, ਬਾਬਲ ਨੇ ਲਾਡ ਲਡਾਈ
ਉਹਦੇ ਨਾ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦੀ, ਲੋਹੜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਧਾਈ
ਆਪਣੇ ਜਦ ਹੋਣ ਬੇਗਾਨੇ, ਜਾਣ ਕਿੱਥੇ ਉਹ ਮਰਜਾਣੀਆਂ
ਹਾਏ ਨੀ ਮਰਜਾਣੀਆਂ, ਹਾਏ ਨੀ ਮਰਜਾਣੀਆਂ।

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੇ ਇਸ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ‘ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਗਜ਼ਲਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਹਲੂਣਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਤੋਰਦੇ ਨੇ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਧੂਹ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ, ਉਸਾਰੂ ਬਿਰਤੀ, ਲੰਮੀ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਦੀ ਅਥਾਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਭਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਝਲਕ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦੀ ਰੂਹ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਤੱਕ ਅੱਪੜ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੇ ‘ਦਿਲ ਅਤੇ ਢਿੱਡ’ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾਉਂਦਾ ਇਹ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੁਹਿਰਦ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਣਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿਚ ਇਸ ਅਨਮੋਲ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ!!
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ।

ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਦੁਆਵਾਂ ਵਰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਜੋ ਹਰ ਪਲ ਕੁੱਝ ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ।

ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਸਾਹਾਂ ਵਰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਤੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਸਬਕਾਂ ਜਿਹੇ ਜੋ ਜਦ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਕੁੱਝ ਨਾ ਕੁੱਝ ਸਿਖਾ ਕੇ ਜਾਂਦੇ। ਫਿਰ ਕੁੱਝ ਲਾ-ਇਲਾਜ ਰੋਗ ਜਿਹੇ ਜੋ ਲੱਖ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਏ, ਛੱਡ ਨਹੀਂ

ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ

ਹੁੰਦੇ, ਏਦਾ ਹੀ ਤਾਂ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਮੌਤ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ, ਮਜ਼ਬੂਰੀ, ਬੇਬਸੀ, ਲਾਚਾਰੀ, ਹਿੰਮਤ, ਬਿਖਰਨਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜੁੜਨਾ, ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਤਜਰਬੇ, ਬਦਲਾਅ ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਵਿਚਾਰ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ,

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਗਵਾਇਓ

ਸੋਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ।

ਪਰ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਮੂਲ ਤੇ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ, ਕਦੇ ਕੁੱਝ ਟਾਈਮ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦਿਖਾਵਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਬਣਨ ਦਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਪਰ ਕੱਦ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਸਲੋਂ ਉਣਾ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਸਕਦਾ, ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸਾਨੂੰ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅਾਂ। ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਨੇ ਕਿ ਕੁੱਝ ਵੀ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਹੀ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਸਾਥ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਿਰਜੀਵ

ਚੀਜ਼, ਤਾਪ ਤੇ ਇਹੀ ਹੁੰਦੀ ਵੀ ਇਹ ਲੰਮਾ ਚੱਲੇ। ਫਿਰ ਚਾਹੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਵੀ ਕੱਲ ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਾ ਰਹੇ ਜਾਂ ਕੱਲ ਦੀ ਫਿਕਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਹੀ ਨਾ ਹੋਈਏ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੱਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਫਿਕਰ ਆਪਣਾ ਅੱਜ ਖਰਾਬ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਜਦ ਕੱਲ ਆਉਂਦਾ ਨਾ ਉਹ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਨਾ ਸਾਥ, ਕਿੰਨੀਆਂ ਉਲਝਣਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਲਝਾ ਲੈਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਵਕਤ ਨਾਲ ਸਾਇਦ ਖੁਦ ਸੁਲਝ ਸਕਦੀਆਂ, ਕਿਉਂ ਅਸੀਂ ਜੋ ਅੱਜ ਏ ਉਹਦੇ ਖੁਸ਼

ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਛਤਾਵਾ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦ ਉਹ ਵੀ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਕੋਲ ਸੀ।

ਖੈਰ ਦੁੱਖ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਵੀ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਜੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਖਾਲੀ ਰਹੇ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਨਮੋਲ ਪੁੰਜੀ ਕਮਾਏ ਹੋਏ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਖੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਦੌੜ ‘ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਇਓ, ਫਿਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਵੀ ਕੀ ਕਰੋਗੇ ਜੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਲ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਤੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਵੀ ਕੀ ਜੇ ਕੋਈ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਬੋਲ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਈ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਫਰਕ ਸਮਝਿਓ ਕਦੇ ਜੇ ਸਕੂਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਰਮੀ ‘ਚ ਦੇਖ ਕੇ ਪੱਖਾ ਝੱਲਣ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਦੇ ਸਕਦੇ ਉਹ ਏ.ਸੀ. ‘ਚੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣਾ।

ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਕਾਮਿਆਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਣ

ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕ ਗੱਲ ਆਮ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਤਪਾਦਕਤਾ (ਪ੍ਰੋਡਕਟੀਵਿਟੀ) ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਏ.ਆਈ. ਗੁਰੂ ਮਾਰਕ ਐਡੀਟਰੀਸ਼ਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਆਈ. ਨਾਲ 'ਸਮੁੱਚੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਚ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਵੀਆਂ ਸਨਅਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਨਵੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪਦਾਰਥਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦਾ ਆਗਮਨ ਹੋਵੇਗਾ।' ਪਰ ਇਹ

ਸੁਖਵੰਤ ਹੁਦਲ

ਦਾਅਵਾ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸੀ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਹਿ-ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਗਰੀਬ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇਹ ਦਹਿ-ਲੱਖਾਂ ਵਰਕਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਮਾਤੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ. ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਏ.ਆਈ. ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੌਰਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸੋਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਮਾਡਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਚੈਟ ਜੀ ਪੀ ਟੀ, ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਡੇਟਾ (ਜਾਣਕਾਰੀ) ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਡੇਟਾ ਵਿਚ ਲਿਖਤ (ਟੈਕਸਟ), ਤਸਵੀਰਾਂ (ਇਮੇਜ), ਆਵਾਜ਼ (ਆਡੀਓ), ਵੀਡੀਓ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਏ.ਆਈ. ਦੇ ਮਾਡਲ ਇਸ ਡੇਟਾ ਤੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਇਹ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਬਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਏ.ਆਈ. ਦੇ ਮਾਡਲਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਸਾਈਨਾਂ, ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਖੰਭਿਆਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਫਰਕ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਏ.ਆਈ. ਮਾਡਲਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਗਾਲ੍ਹਾਂ, ਅਸਲੀਲ ਭਾਸ਼ਾ, ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਭਰੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਖਾਂ, ਦਹਿ-ਲੱਖਾਂ (ਮਿਲੀਅਨ) ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੇਬਲਰ (ਲੇਬਲ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ) ਜਾਂ ਐਨੋਟੇਟਰ (ਨੋਟ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਬਲਰ ਜਾਂ ਐਨੋਟੇਟਰ ਦਿਨ ਵਿਚ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਆਪਣੇ ਫੋਨਾਂ ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਕਰੀਨਾਂ ਅੱਗੇ ਬੈਠੇ ਫੋਟੋਆਂ, ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੁਆਲੇ ਗੋਲ ਦਾਇਰੇ ਵਾਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲੇਬਲ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਏ.ਆਈ. ਮਾਡਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੋਟੋਆਂ, ਵੀਡੀਓ ਆਦਿ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸਕੇ। ਉਹ ਘਰ ਵਿਚਲੇ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਟੀ.ਵੀ. ਹੈ, ਇਹ ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ, ਓਵਨ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾ ਕੇ ਲੇਬਲ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਗੋਰਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਲਾ ਹੈ, ਇਹ ਏਸ਼ੀਅਨ ਹੈ।

ਲੇਬਲ ਲਾਉਣ ਜਾਂ ਨੋਟ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਿਲੀਕੋਨ ਵੈਲੀ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਗਰੀਬ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਫਿਲਪੀਨ, ਕੀਨੀਆ, ਇੰਡੀਆ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਵੈਨਜ਼ੂਏਲਾ, ਕੋਲੰਬੀਆ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੰਨ 2023 ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਕੱਲੇ ਫਿਲਪੀਨ ਵਿਚ 20 ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੰਡੀਆ ਬਾਰੇ ਸੰਨ 2022 ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ 70,000 ਲੋਕ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ

ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਡੇਟਾ ਲੇਬਲਿੰਗ ਦੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 25 ਕਰੋੜ (250 ਮਿਲੀਅਨ) ਡਾਲਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਇਸ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਪਸਾਰ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਪਸਾਰ ਦੇ ਸੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਰਲਡ ਨਾਂ ਦੇ ਸਾਈਟ 'ਤੇ 8 ਸਤੰਬਰ 2025 ਨੂੰ ਛਪੇ ਇਕ ਆਰਟੀਕਲ ਤੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਰਟੀਕਲ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਉਬਰ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਦੇ 12 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਡੇਟਾ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਹਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਬਰ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਆਰਟੀਕਲ ਅਨੁਸਾਰ ਉਬਰ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਉਬਰ ਦੇ 10 ਲੱਖ (1 ਮਿਲੀਅਨ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਰਾਈਵਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਫਰਵਰੀ 2024 ਵਿਚ ਅਲਜਜ਼ੀਰਾ ਦੀ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਛਪੇ ਇਕ ਆਰਟੀਕਲ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ 12 ਲੱਖ (1.2 ਮਿਲੀਅਨ) ਲੋਕ ਆਨਲਾਈਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਆਰਟੀਕਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਰਟੀਕਲਾਂ ਵਿਚ ਕੀਨੀਆ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਲੋਕ ਏ.ਆਈ. ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਮੈਟਾ, ਗੂਗਲ, ਓਪਨ ਆਈ, ਮਾਈਕਰੋਸੋਫਟ, ਐਮਾਜ਼ੋਨ ਲਈ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇ ਦੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਟਾ, ਗੂਗਲ, ਓਪਨ ਆਈ, ਮਾਈਕਰੋਸੋਫਟ ਆਦਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਡੇਟਾ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁੱਝ ਦੇ ਨਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: ਸੈਮਸੋਰਸ ਇੰਪੈਕਟ ਸੋਰਸਿੰਗ ਇਨਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸਾਮਾ), ਸਕੇਲ ਆਈ, ਆਈ ਮੈਰਿਟ, ਨਿਕੀ ਡਾਟ ਏ ਆਈ, ਅਤੇ ਐਪਨ। ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੀ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀਆਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਸੰਨ 2024 ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਕ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਸਕੇਲ ਆਈ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ 14 ਅਰਬ (ਬਿਲੀਅਨ) ਡਾਲਰ ਸੀ।

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਵਰਕਰ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਏ.ਆਈ. ਦੇ ਮਾਡਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ 2023-2024 ਦੌਰਾਨ ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਈ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਛਪੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਕੀਨੀਆ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ 1.32 ਡਾਲਰ ਤੋਂ 2.0 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇਹ ਵਰਕਰ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਰਿਸੈਪਸਨਿਸਟ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 1.52 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਸੀ। ਭਾਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਇਕ ਰਿਸੈਪਸਨਿਸਟ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਕੁੱਝ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਘੱਟ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵੱਧ। ਫਿਲਪੀਨ ਬਾਰੇ ਛਪੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਫਿਲਪੀਨ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੈਸੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ

ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਪੀਨ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦਿਹਾਤੀ ਦੇ 6-10 ਡਾਲਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਵੈਨਜ਼ੂਏਲਾ ਵਿਚ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੇ 90 ਸੈਂਟ ਤੋਂ 2 ਡਾਲਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਲੱਭ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨੈੱਟਵਰਕ ਸੀ.ਬੀ.ਐੱਸ. ਦੇ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 60 ਮਿੰਟ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ

ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵਰਕਰ ਦਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਸਕੇਲ ਆਈ ਦੇ ਵੈਬਸਾਈਟ ਰੀਮੋਟਸਾਕਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਾਊਂਟ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ "ਕਿਸੇ ਪਾਲਸੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ"। ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਲੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਆਮ ਸੀ, ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਸੀ ਹਾਂ। ਇਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਕ ਵਰਕਰ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇੰਡੀਆ ਬਾਰੇ ਦੱਸੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਕਰ ਆਊਟਲੀਅਰ ਨਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਆਊਟਲੀਅਰ ਸਕੇਲ ਆਈ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਕਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ 5 ਡਾਲਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲ 20-30 ਡਾਲਰ ਬਣ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਇਕ ਈ-ਮੇਲ ਮਿਲੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪਾਲਸੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅਕਾਊਂਟ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਰਕਰ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੰਨ 2023 ਵਿਚ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਫਿਲਪੀਨ ਵਿਚ ਡੇਟਾ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਛਪੀ ਸੀ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਪੀਨ ਵਿਚ ਸਕੇਲ ਆਈ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਇਹ ਤਨਖਾਹਾਂ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਲੇਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਾਰਾਜੇਦੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਢੰਗ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਇੰਟਰਵਿਊ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਨੇਹਿਆਂ, ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਬਿਆਨ (ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਸਟੇਟਮੈਂਟ) ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਫਿਲਪੀਨ ਦੇ ਕੁੱਝ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸੀ। 23 ਸਾਲਾ ਸ਼ੈਰੀਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਕੰਮ 'ਤੇ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਲਾਏ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ 2 ਡਾਲਰ ਮਿਲਣੇ ਸਨ, ਸਕੇਲ ਆਈ ਦੀ ਕੰਪਨੀ

ਰੀਮੋਟਸਾਕਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 30 ਸੈਂਟ ਦਿੱਤੇ। ਇਕ ਹੋਰ ਵਰਕਰ ਜੈਕੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਕੰਮ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ 50 ਡਾਲਰ ਮਿਲਣਗੇ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ 12 ਡਾਲਰ ਮਿਲੇ। 36 ਸਾਲਾ ਬੈਨਜ਼ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ 150 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਡੇਟਾ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਬਾਰੇ ਛਪੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰੇ ਅਸਰ

ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੋਈ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਲਾ ਕੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਲਾਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸਕਿਊਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਦੋਂ ਚਾਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਊਂਟ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸਿਤਮ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਲਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਵਰਕਰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਕੋਈ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਨੀਆ ਦੀਆਂ ਦੋ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਹਨ। ਮਈ 2024 ਵਿਚ ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕੰਟੈਂਟ ਮਾਡਰੇਟਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 97 ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਜੋ ਬਾਇਡਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਭੈੜੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਲਿਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਟੈਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਲੇਬਰ ਲਾਅਜ਼), ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਿਰਤ ਮਿਆਰਾਂ (ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲੇਬਰ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਅਗਾਂਹ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪਾਉਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਫੇਸਬੁੱਕ ਨਾਲ ਕੰਟੈਂਟ ਮਾਡਰੇਟਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੀ ਮਾਲਕ ਕੰਪਨੀ ਮੈਟਾ ਕੰਟੈਂਟ ਨੂੰ ਮਾਡਰੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਘਾਨੂ ਵਿਚ ਲੈ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਸਕੇਲ ਆਈ ਦੀ ਮਾਤਾਹਿਤ ਕੰਪਨੀ ਰੀਮੋਟਸਾਕਸ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਗਈ।

ਉਪਰਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਖੂਨ-ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਦਹਿ ਲੱਖਾਂ (ਮਿਲੀਅਨਜ਼) ਵਰਕਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੈੜੀਆਂ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਚਾਰਾਜੇਦੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ। ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਡੇਟਾ ਲੇਬਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕੰਮ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਗੁਲਾਮਦਾਰੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨਾਂ (ਖੇਤਾਂ) ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਲੇ ਗੁਲਾਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੌਲਤ ਖੇਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਗੋਰੇ ਫਾਰਮਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਮਾਡਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੂਨ ਪਸੀਨਾ, ਇਹ ਡੇਟਾ ਵਰਕਰ ਵਹਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੌਲਤ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ/ਸ਼ੇਅਰਹੋਲਡਰਾਂ ਕੋਲ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਿਲੀਕੋਨ ਵੈਲੀ ਦੇ ਅਰਬਪਤੀ ਇਸ ਲਈ ਦੌਲਤਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਅਤੇ ਉਦਮੀ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਯੋਗ ਮੁੱਲ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਫਿਲਮ ਲੋਕ

ਸ਼ਾਹਿਦ ਕਪੂਰ ਫਰਜ਼ੀ-2 ਵਿਚ ਫਿਰ ਦਿਸੇਗਾ

ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇ ਜਗਤ ਦੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਹਿਦ ਕਪੂਰ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਉਤਤਾ ਪੰਜਾਬ', 'ਪਦਮਾਵਤ', 'ਕਬੀਰ ਸਿੰਘ', 'ਤੇਰੀ ਬਾਤੋਂ ਮੇਂ ਐਸਾ ਉਲਝਾ ਜੀਆ' ਅਤੇ 'ਦੇਵਾ' ਵਰਗੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦਮਦਮ ਐਕਟਿੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਹਿਦ ਕਪੂਰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਐਕਟਿੰਗ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ

ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸ਼ਾਹਿਦ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਾਹਿਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਕਲੇਟੀ ਬੁਆਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਊਡੀ, ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵਿਚ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਹਿਦ ਕਪੂਰ ਦੇ ਕੋਲ ਡੈਜ਼ੀਗ ਦਿੱਖ ਹੋਣ

ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਐਕਟਿੰਗ ਅਤੇ ਡਾਂਸ ਮੂਵਜ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਹੁਨਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਲ ਰਿਲੀਜ਼ ਫਿਲਮ 'ਦੇਵਾ' ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਾਲੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਹਿਦ ਕਪੂਰ ਛਾ ਗਏ ਸਨ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਪੂਜਾ ਹੋਗਤੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਫਿਲਮ ਟਿਕਟ - ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਮਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕੀ। ਸ਼ਾਹਿਦ ਵਿਸ਼ਾਲ ਭਾਰਦਵਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਅਨਟਾਈਟਲਡ ਫਿਲਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਟਾਈਟਲ 'ਰੋਮੀਓ' ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਸਾਲ 5 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਕ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸੰਸਕ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਫਰਜ਼ੀ-2' ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 'ਰਾਜ ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ. ਦੀ ਜੋੜੀ ਫਿਲਮ 'ਰਕਤ ਬ੍ਰਹਿਮਾਂਡ' ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੈਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ 'ਫਰਜ਼ੀ-2' ਦੇ ਪ੍ਰੀ-ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੇ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਫਲੋਰ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਣਗੇ।

'ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 'ਫਰਜ਼ੀ-2' ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸ਼ਾਹਿਦ ਕਪੂਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵਿਜੈ ਸੇਤੂਪਤੀ ਅਤੇ ਕੇ.ਕੇ. ਮੈਨਨ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੀਰੀਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ 2026 ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਐਮਾਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਮ ਵੀਡੀਓ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਅਦਾ ਸ਼ਰਮਾ

ਇਨਸਾਨ ਜਾਂ ਏਲੀਅਨ

'ਦਾ ਕੇਰਲ ਸਟੋਰੀ' ਲਈ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਿਲਮ ਐਵਾਰਡ' ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ 'ਹਾਟਕ' ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਅਦਾ ਨੇ ਸ਼ਿਵਰੋਜਨੀ ਅਚਾਰੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਫਿਲਮ 'ਚ ਅਦਾ ਨੂੰ ਟਰੈਚ ਕੋਟ ਤੇ ਸੂਣ ਪਹਿਨ ਕੇ ਹੱਥ 'ਚ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ 'ਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਾ ਹੀ ਪੋਸਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟ 'ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ' 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਐਕਸ਼ਨ ਤੇ ਸਸਪੈਂਸ ਵਾਲੀ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਅਦਾ ਇਹ ਆਖਦੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਦਇਆ ਜਾਂ ਤਰਸ ਦਿਖਾਉਣਾ ਮਨ੍ਹਾਂ ਹੈ। 'ਸਨ ਫਲਾਵਰ ਤੋਂ' ਬਾਅਦ ਅਦਾ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖਾਸ ਫਿਲਮ ਆਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੱਚੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅਦਾ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਜੈ ਸ਼ਰਮਾ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ 'ਦਾ ਕੇਰਲ ਸਟੋਰੀ' ਨੂੰ ਝੂਠੀ ਫਿਲਮ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਦਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਲਮ ਇਕ ਵਸਤੂ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਪਸੰਦ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਹ ਐਨਾ ਹੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਫਿਲਮ 'ਚ ਕੁਝ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਿਲਮ ਐਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। '1920' ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਫਿਲਮ ਲਗਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਭਿਨੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਦਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨਾਨੀ ਇਕ ਅਧਿਆਪਕਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਫਿਲਮ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦੋਹਰੀ ਨੂੰ ਨਾਨੀ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਚਪੇਤ ਮਾਰ ਕੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਬਣਨ ਦੀ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਦਾ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਪਿਓ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਮਾਂ ਕੇਰਲ ਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਲਿਆਲਮ ਫਿਲਮਾਂ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਦਾ ਦਾ ਉੱਗਲੀਆਂ ਨਾਲ ਚਮਤਕਾਰ ਵਾਲਾ ਵੀਡੀਓ ਸ਼ੇਅਰ ਚੈਟ 'ਤੇ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਡਮ ਤੁਸੀਂ ਇਨਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂ ਏਲੀਅਨ ਇਸ 'ਤੇ ਅਦਾ ਨੇ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਅਦਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਸੂਰਤ ਕੋਲ ਪਿੰਡ ਐਨਾ ਵਿਖੇ ਅਦਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਨਰਾਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਰੋਹ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਅਦਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵਰਾਤਰਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਨ-ਤਿਉਹਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ 'ਜੈ ਮਾਤਾ ਦੀ ਕਹਿ ਕੇ ਸਭ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਕਿ 'ਸਾਰੇ ਜਹਾਂ ਦੇ ਔਛਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਹਮਾਰਾ' ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ।

ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਟਾਈਟਲ 'ਗੁਸਤਾਖ਼ ਇਸ਼ਕ' ਫਾਈਨਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਨੂੰ 'ਹਵਾਈਜ਼ਾਦਾ' ਤੋਂ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿਭੂ ਪੁਰੀ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮਨੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਵਿਜੈ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਫਾਤਿਮਾ ਸਨਾ ਸ਼ੇਖ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿਚ ਰੋਮਾਂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ।

ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਕਟਰ ਨਸੀਰੁਦੀਨ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਫਿਲਮ ਆਲੋਚਕ ਜੈਡ. ਏ. ਜੌਹਰ ਦੇ ਬੇਟੇ ਸ਼ਾਰਿਬ ਹਾਸ਼ਮੀ ਵੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਹਨ।

ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਇਸ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਸਿਨੇਮਾ ਹਾਲ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਖੁਦ ਮਨੀਸ਼ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਇਕ ਬੇਹੱਦ ਖਾਸ ਪੋਸਟ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਲਈ ਮਨੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦੇ ਫਿਲਮਾਂ ਹੋਰ ਬਣਾਉਣਗੇ।

ਮਨੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਦਾਕਾਰਾ ਮੀਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦੀ ਬਾਇਓਪਿਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਡੈਬਿਊ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਇਓਪਿਕ ਵਿਚ ਮੀਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਕ੍ਰਿਤੀ ਸੈਨਨ ਨਿਭਾਏ।

-0-

ਮਨੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦਾ 'ਗੁਸਤਾਖ਼ ਇਸ਼ਕ'

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਹੀਰੋਆਂ ਅਤੇ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫੈਸ਼ਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਮਨੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਫੈਸ਼ਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪੂਰੇ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਫਿਲਮ ਸੈਲੀਬ੍ਰਿਟੀਜ਼ ਲਈ ਕੱਪੜੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਨੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿਨੇਮਾ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਪਿਆਰ ਰਿਹਾ

ਹੈ। ਸਿਨੇਮਾ ਨਾਲ ਇਸੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਮਨੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਹਾਊਸ 'ਸਟੇਜ 5 ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ' ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਇਸ ਸਾਲ 9 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਇਕ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮ ਨੀ ਸ ਬਤੌਰ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਤਾ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ

ਅਸ਼ਨੂਰ ਕੌਰ ਦੀ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ

'ਬੱਲੇ ਤੁਮ ਨਾ ਮੈਨੇ ਕਛ ਕਹਾ', 'ਬੱਲੇ ਅੱਛੇ ਲਗਤੇ ਹੈ', 'ਤੁਮ ਸਾਥ ਹੋ ਜਬ ਆਪਨੇ', 'ਯੋ ਰਿਸਤਾ ਕਿਆ ਕਹਿਲਾਤਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਸੁਮਨ ਇੰਦੋਰੀ' ਵਰਗੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਸ਼ੋਆਂ ਵਿਚ ਐਕਟਿੰਗ ਦਾ ਹੁਨਰ ਦਿਖਾ ਚੁੱਕੀ ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰਾ ਅਸ਼ਨੂਰ ਕੌਰ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ 'ਬਿੱਗ ਬੌਸ-19' ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਖੇਡ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

3 ਮਈ, 2004 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਸ਼ਨੂਰ ਕੌਰ ਨੇ ਬਤੌਰ ਬਾਲ ਕਲਾਕਾਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਡਰਾਮਾ ਟੀ.ਵੀ. ਸ਼ੋਅ 'ਝਾਂਸੀ ਕੀ ਰਾਨੀ' ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਐਕਟਿੰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਲੜੀਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਹੀ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਅਸ਼ਨੂਰ ਨੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੈਚਲਰ ਆਫ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਕੋਰਸ ਕੀਤਾ। ਵੱਡੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਸ਼ਨੂਰ ਨੇ ਕਈ

ਟੀ.ਵੀ. ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਟੀ.ਵੀ. ਲੜੀਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸ਼ਨੂਰ ਨੇ 'ਸੰਜੂ', 'ਮਨਮਰਜ਼ੀਆਂ' ਅਤੇ 'ਕਿਸਕੋ ਬਾ ਪਤਾ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਨੁਰਾਗ ਕਸ਼ਿਅਪ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਮਨਮਰਜ਼ੀਆਂ' ਵਿਚ ਅਸ਼ਨੂਰ ਨੇ ਤਾਪਸੀ ਪੰਨੂੰ ਦੀ ਭੈਣ ਦਾ ਜੋ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ, ਉਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਬੜੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੋਈ। ਦੋ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਗੀਤਕ ਵੀਡੀਓ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਅਸ਼ਨੂਰ ਨੇ ਸਾਲ 2021 ਦੀ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਪਰੀ ਹੂੰ ਮੈਂ' ਜ਼ਰੀਏ ਓ.ਟੀ.ਟੀ. 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ 'ਬਟਰਫਲਾਈਜ਼' ਅਤੇ 'ਸਕੂਲ ਫ੍ਰੈਂਡਸ ਸੀਜ਼ਨ-3' ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਅਸ਼ਨੂਰ ਕੌਰ ਨੇ ਸਿਰਫ 19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਸ਼ਨੂਰ ਹੁਣ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ - ਉਮਰ ਵਿਚ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੁਸੀਨ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੀ ਇਸੇ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਦੇ ਸ਼ੋਅ 'ਬਿੱਗ ਬੌਸ-19' ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਤਿਲਾਨਾ ਮੁਸਕਾਨ ਉਸ ਦੇ ਗਲੈਮਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। 'ਬਿੱਗ ਬੌਸ-19' ਵਿਚ ਅਸ਼ਨੂਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਵਾਂ ਬੇਹੱਦ ਕਮਾਲ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਸੰਸਕ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉਸ 'ਤੇ ਮਰ ਮਿਟੇ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਵਿਚ ਅਸ਼ਨੂਰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਟਾਈਲਿਸ਼ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਦਾ ਸ਼ਰਮਾ

Reliable**Trucks & Trailer Repair Shop****7401 Brookville Road Indianapolis, IN 46239**

- * Truck & Trailer Alignment
- * Truck Oil Change
- * Truck & Trailer Brakes
- * Shock and Chambers
- * Drive Lines & AC Work
- * Tire Change, Repair, & Balance
- * Reefer Oil Change

- * DPF Work * Nox Sensor
- * Truck & Trailer Bushings
- * Air Compressor * Air Dryer
- * Radiator Change

ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਟਰੇਲਰ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ, ਟਰੱਕ ਆਇਲ ਬਦਲਣ, ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਟਰੇਲਰ ਬਰੇਕਾਂ, ਟਾਇਰ ਬਦਲਣ, ਰਿਪੇਅਰ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ, ਰੀਫਰ ਆਇਲ ਬਦਲਣ, ਏਅਰ ਡਰਾਈਰ, ਰੇਡੀਏਟਰ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਟਰੱਕਾਂ ਤੇ ਟਰੇਲਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Gurbaksh S Randhawa: 317-800-2976**Sam Bhullar: 317-995-2020****ਇੰਡੀਅਨਾਪੋਲਿਸ ਵਿਚ ਪਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਲਫ ਸਟੋਰੇਜ****Indianapolis, IN****Yard Address: 10318 Pendleton Pike, Indianapolis, IN 46236****Semiyard****Parking & Self-Storage Available****Download Semiyard App & Book****916 755 0085**

Mobile & Text:

916 610 0033

SCAN ME !

Install via
App StoreInstall via
Google Play**24/7 Access & Support****PARK MONTHLY!**

\$125

\$125

\$125

\$125

\$200

